

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 16ης Δεκεμβρίου 2003

σχετικά με την κρατική ενίσχυση που προτίθεται να χορηγήσει η Ιταλία, Περιφέρεια της Σικελίας, στον τομέα της γεωργίας

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2003) 4474]

(Το κείμενο στην ιταλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(2004/342/EK)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο,

Αφού κάλεσε τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν παρατηρήσεις σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο ⁽¹⁾ και έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- (1) Με την επιστολή της από 2 Μαΐου 1996, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 8 Μαΐου 1996, η Ιταλία κοινοποίησε στην Επιτροπή τις ενισχύσεις που προβλέπονται από τον περιφερειακό νόμο της 18ης Μαΐου 1996, αριθ. 33, της Περιφέρειας της Σικελίας.
- (2) Η εξέταση της κοινοποίησης υποδιαιρείται σε τέσσερις φακέλους: ενίσχυση αριθ. N 340/A/96, όσον αφορά όλους τους τομείς εκτός από τη γεωργία και την αλιεία, ενίσχυση αριθ. N 340/B/96 όσον αφορά τα γεωργικά προϊόντα τα οποία αναφέρονται στο παράρτημα I της συνθήκης, ενίσχυση αριθ. N 340/C/96 όσον αφορά τα προϊόντα της αλιείας, ενίσχυση αριθ. N 340/D/96 στον τομέα των μεταφορών. Η παρούσα απόφαση αφορά αποκλειστικά και μόνο τις ενισχύσεις στον τομέα των γεωργικών προϊόντων που αναφέρονται στο παράρτημα I της Συνθήκης.
- (3) Με την επιστολή της 3ης Ιουνίου 1996, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 12 Ιουνίου 1996, οι ιταλικές αρχές διεβίβασαν τα δελτία περιγραφής τα σχετικά με τις ενισχύσεις οι οποίες θεσπίζονται με τα άρθρα 10, 17 και 18 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996.
- (4) Με την επιστολή της 3ης Ιουλίου 1996, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 11 Ιουλίου 1996, οι ιταλικές αρχές διεβίβασαν το κείμενο του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996, το οποίο δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 21 Μαΐου 1996, αριθ. 26 της Περιφέρειας της Σικελίας.
- (5) Με τα φαξ αριθ. VI/027617 της 9ης Ιουλίου 1996 και αριθ. VI/46886 της 5ης Δεκεμβρίου 1996, η Επιτροπή ζήτησε από τις ιταλικές αρχές περισσότερες πληροφορίες.

Με την επιστολή της 19ης Δεκεμβρίου 1996, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 31 Δεκεμβρίου 1996, οι ιταλικές αρχές διεβίβασαν στην Επιτροπή συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τα άρθρα 9, 13, 14, 15, 16, 17 και 18 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996.

- (6) Με την επιστολή της 21ης Μαρτίου 1997 (SG(97) D/2243), η Επιτροπή ενημέρωσε τις ιταλικές αρχές για την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της Συνθήκης όσον αφορά τις ενισχύσεις για τις οποίες γίνεται λόγος στα άρθρα 1, 9, 10, 13, εδάφια 2 και 3, και στα άρθρα 17, 18 και 19 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996.
- (7) Η απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* ⁽²⁾. Η Επιτροπή κάλεσε τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με τις εν λόγω ενισχύσεις.
- (8) Με τις επιστολές της 2ας Σεπτεμβρίου 1997 και της 7ης Νοεμβρίου 1997, οι οποίες πρωτοκολλήθηκαν στις 4 Σεπτεμβρίου 1997 και στις 17 Νοεμβρίου 1997, αντιστοίχως, η Επιτροπή έλαβε σχετικές παρατηρήσεις των ιταλικών αρχών.
- (9) Με την επιστολή της 28ης Ιανουαρίου 1998, η Ιταλία πληροφόρησε την Επιτροπή ότι δεν μπορούσε πλέον να χορηγήσει την ενίσχυση που αναφέρεται στο άρθρο 18 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996, λόγω ελλείψεως χρηματοοικονομικής κάλυψης και ανέλαβε να την επανακοινοποιήσει, δυνάμει του άρθρου 88 παράγραφος 3 της Συνθήκης, στην περίπτωση που θα έπρεπε να προταθεί εκ νέου.
- (10) Για να ολοκληρωθεί η εξέταση του φακέλου, με το φαξ AGR 029182 της 20ής Νοεμβρίου 2000, οι υπηρεσίες της Επιτροπής ζήτησαν από τις ιταλικές αρχές διευκρινίσεις σχετικά με τις εν λόγω ενισχύσεις. Με αυτό το ίδιο τηλεμοινοτυπικό μήνυμα, οι υπηρεσίες της Επιτροπής γνωστοποίησαν άλλωστε ότι εάν οι ιταλικές αρχές είχαν διασφαλίσει τη μη πραγματοποιηθείσα διάθεση ενισχύσεων στον τομέα των γεωργικών προϊόντων που αναφέρονται στο παράρτημα I

⁽¹⁾ ΕΕ C 201 της 1.7.1997, σ. 10.⁽²⁾ Βλέπε υποσημείωση 1.

της Συνθήκης, δυνάμει των διατάξεων που αποτελούν αντικείμενο της απόφασης της Επιτροπής να κινήσει την επίσημη διαδικασία εξέτασης και εάν οι ιταλικές αρχές ανελάμβαναν να καταργήσουν αυτές τις διατάξεις, στο μέτρο που εφαρμόζονταν στο γεωργικό τομέα, οι αρμόδιες αρχές μπορούσαν να εξετάσουν τη δυνατότητα απόσυρσης της κοινοποίησης.

- (11) Με την επιστολή της 12ης Ιουνίου 2001, η Ιταλία πληροφόρησε την Επιτροπή ότι είχε αποσύρει την κοινοποίηση της ενίσχυσης για την οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 9 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996, εφόσον η εν λόγω ενίσχυση δεν χορηγήθηκε και αντικαταστάθηκε από νέα μέτρα τα οποία κοινοποιήθηκαν και/ή βρίσκονται σε στάδιο κοινοποίησης στην Επιτροπή, δυνάμει του άρθρου 88 παράγραφος 3 τη Συνθήκης ⁽³⁾.
- (12) Με την επιστολή της 28ης Ιουνίου 2001, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 2 Ιουλίου 2001, η Ιταλία διεπίστωσε συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με το άρθρο 10 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996.
- (13) Με βάση όσα προαναφέρονται, η παρούσα απόφαση αφορά αποκλειστικά και μόνο τις κρατικές ενισχύσεις για τις οποίες γίνεται λόγος στα άρθρα 1, 10, 13, εδάφια 2 και 3 και στα άρθρα 17 και 19 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996. Εφόσον η Ιταλία απέσυρε την κοινοποίηση των ενισχύσεων που αναφέρονται στα άρθρα 9 και 18, με τις επιστολές της 28ης Ιανουαρίου 1998 και της 12ης Ιουνίου 2001, δεν υπάρχει λόγος εκτίμησης των ενισχύσεων που θεσπίζονται από τα εν λόγω άρθρα.
- (14) Σύμφωνα με το άρθρο 63 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996, η χορήγηση των κρατικών ενισχύσεων που αναφέρονται σ'αυτόν τον ίδιο νόμο υπόκειται στην έγκριση της Επιτροπής.

II. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Άρθρο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996

- (15) Με το άρθρο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 θεσπίζεται σύστημα ενισχύσεων για να αντισταθμιστούν οι συμπληρωματικές δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκαν οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη Σικελία για τη μεταφορά εκτός του νησιού εμπορευμάτων που παρήχθησαν και/ή μεταπονήθηκαν στο έδαφος της περιφέρειας. Η ενίσχυση αιτιολογείται λόγω της απόστασης της εγκατάστασης των επιχειρήσεων από τις κυριότερες ευρωπαϊκές και εθνικές αγορές. Η ενίσχυση χορηγείται στις επιχειρήσεις όλων των παραγωγικών τομέων (με εξαίρεση του τομέα των ανθρακωρυχείων και του τομέα παραγωγής υδροηλεκτρικής ενέργειας,

των οποίων η εγκατάσταση στην περιφέρεια δεν οφείλεται σε ελεύθερη επιλογή), που χρησιμοποιούν σιδηροδρομικά, οδικά, θαλάσσια και ενάερα μέσα μεταφοράς ή μεικτά συστήματα. Η ενίσχυση προβλέπεται για τη διετία 1997-1998 και υπολογίζεται με βάση τα χιλιόμετρα που διανύθηκαν και το βάρος που μεταφέρθηκε, με αναφορά στη διακίνηση των εμπορευμάτων εντός των εθνικών συνόρων. Ο ποσοτικός υπολογισμός του επιπλέον κόστους καθορίζεται, ετήσια, με διάταγμα του προέδρου της περιφέρειας, λαμβάνοντας υπόψη τον οικονομικότερο τρόπο μεταφοράς και την πιο ευθεία οδό μεταξύ του τόπου παραγωγής ή μεταποίησης και των σημείων εμπορίας. Σε καμία περίπτωση δεν γίνεται αποδεκτή αντισταθμιστική ενίσχυση ανώτερη των δαπανών.

- (16) Στην απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία για την ενίσχυση αυτή, η Επιτροπή τόνισε ότι, όσον αφορά τον τομέα της γεωργίας, το μέτρο αποτελούσε ουσιαστικά τροποποίηση της ενίσχυσης που προβλέπεται στο άρθρο 90 του περιφερειακού νόμου της 1ης Σεπτεμβρίου 1993, αριθ. 25 ⁽⁴⁾. Η τελευταία αυτή ενίσχυση είχε αποτελέσει αντικείμενο, στο πλαίσιο της διαδικασίας C 30/95, μιας αρνητικής τελικής απόφασης με στόχο την κατάργηση του μέτρου και την ανάκτηση των ενδεχομένως καταβληθέντων ποσών ⁽⁵⁾. Οι λόγοι που οδήγησαν την Επιτροπή να εκδώσει αυτή την απόφαση παρέμεναν ουσιαστικά σε ισχύ ⁽⁶⁾.
- (17) Ειδικότερα, η Επιτροπή έλαβε υπόψη της ότι τέτοιου είδους ενισχύσεις ήσαν ενισχύσεις για τη λειτουργία, ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά. Αυτός ο τύπος ενισχύσεων, που χρηματοδοτεί μέρος των δαπανών διαχείρισης που βαρύνουν τους δικαιούχους, δεν έχει διαρθρωτικές συνέπειες ή συνέπειες με διάρκεια στους εν λόγω τομείς και προσδίδει αντίθετα αποκλειστικά και μόνο ένα πλεονέκτημα στα προϊόντα της περιφέρειας, τα οποία τίθενται σε εμπορία εκτός των περιφερειακών συνόρων έναντι των προϊόντων που δεν απολαύουν, ούτε στην Ιταλία ούτε σε άλλα κράτη μέλη, ανάλογων μέτρων.
- (18) Συνεπώς, στο υπό συζήτηση θέμα δεν ήταν εφαρμοστέα καμιά από τις παρεκκλίσεις του άρθρου 87 παράγραφος 2 και 3. Η Επιτροπή αποφάσισε, ωστόσο, να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 88 παράγραφος 2 της Συνθήκης όσον αφορά την ενίσχυση που προβλέπεται στο άρθρο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 υπέρ της παραγωγής, της μεταποίησης και/ή της εμπορίας γεωργικών προϊόντων.

⁽⁴⁾ Το άρθρο 1, εδάφιο 8 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 καταργεί το άρθρο 90 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993.

⁽⁵⁾ Βλέπε απόφαση αριθ. C(96) 2249 της Επιτροπής, της 17ης Ιουλίου 1996, η οποία κοινοποιήθηκε στην ιταλική κυβέρνηση με την επιστολή της 26ης Ιουλίου 1996, SG(96) D/6819.

⁽⁶⁾ Η Επιτροπή είχε θεωρήσει ότι η ενίσχυση που προβλέπεται στο άρθρο 90 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93 ήταν άλλωστε ασυμβίβαστη με τα άρθρα 30 και 52 της συνθήκης λόγω ορισμένων ειδικών λεπτομερειών εφαρμογής που δεν αναφέρονταν στο άρθρο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996.

⁽³⁾ Βλέπε το άρθρο 6 του περιφερειακού νόμου της 28ης Σεπτεμβρίου 1999, αριθ. 22 (ενίσχυση αριθ. Ν 795/99) και το άρθρο 131 του περιφερειακού νόμου της 23ης Δεκεμβρίου 2000, αριθ. 32.

Άρθρο 10 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996

- (19) Το άρθρο 10 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 επεκτείνει την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 51, 52, 53 και 54 του περιφερειακού νόμου αριθ. 3 της 18ης Φεβρουαρίου 1986 στις κοινοπραξίες του κλάδου που αποτελούνται από γεωργικές, βιοτεχνικές και εμπορικές επιχειρήσεις, οι οποίες ασχολούνται με την παραγωγή, την επεξεργασία και την εμπορία φυτών και ανθέων. Σύμφωνα με τις πληροφορίες τις οποίες διεβίβασαν οι αρμόδιες αρχές με επιστολή τους από 3 Ιουνίου 1996, οι εν λόγω ενισχύσεις έχουν αόριστη διάρκεια.
- (20) Η απόφαση της Επιτροπής να κινηθεί τη διαδικασία έχει ως αντικείμενο την προβλεπόμενη στο άρθρο 10 ενίσχυση του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996, στο μέτρο που το εν λόγω άρθρο παραπέμπει στο άρθρο 53 στοιχείο γ), του περιφερειακού νόμου αριθ. 3/1986. Η εν λόγω ενίσχυση, για τη δημιουργία διαρθρώσεων κοινής χρήσεως, μπορεί να χορηγηθεί έως ποσοστό 80 % για την επιδότηση των εξής επιλέξιμων δαπανών: αγορά οικοπέδων, κατασκευή των αναγκαίων κτηρίων, αγορά και αποκατάσταση υπαρχόντων ακινήτων καθώς και την αγορά οποιασδήποτε άλλης σταθερής κατασκευής απαραίτητης για τις δραστηριότητες των συνεταιρισμών.
- (21) Στο πλαίσιο της εκτίμησής της, η Επιτροπή συνεπέρανε ότι τέτοιους είδους επενδύσεις που απολαμβάνουν της περιφερειακής επιδότησης, παραμένουν ιδιοκτησία της κοινοπραξίας και στοχεύουν στην υλοποίηση των δραστηριοτήτων της στο πλαίσιο της μεταποίησης και της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων.
- (22) Στον τομέα αυτό, βάσει των διατάξεων που ίσχυαν τότε ⁽⁷⁾, οι κρατικές ενισχύσεις έπρεπε να είναι σύμφωνες με τα τομεακά όρια που αναφέρονται στο σημείο 1.2, δεύτερη και τρίτη περίπτωση, του παραρτήματος της απόφασης 94/173/ΕΟΚ της Επιτροπής και το ύψος της ενίσχυσης δεν μπορούσε να υπερβεί, στις περιφέρειες που ανήκαν στον στόχο 1 όπως η Σικελία, το 75 % του κόστους της επένδυσης.
- (23) Το προβλεπόμενο ποσοστό για την υπό εξέταση ενίσχυση ήταν 80 % και δεν είχε δοθεί καμιά πληροφορία με την οποία να καθίσταται δυνατός ο έλεγχος της τήρησης των εφαρμοστέων τομεακών ορίων. Με βάση αυτό το σκεπτικό, η χορήγηση των ενισχύσεων που θεσπίζονται με το άρθρο 53 στοιχείο γ), του περιφερειακού νόμου αριθ. 3/1986, στις

κοινοπραξίες για τις οποίες γίνεται λόγος στο άρθρο 10 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996, δεν μπορούσε να απολαύει καμιάς των παρεκκλίσεων που προβλέπονται στο άρθρο 87 παράγραφοι 2 και 3 της Συνθήκης.

Άρθρο 13 εδάφια 2 και 3 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996

- (24) Το άρθρο 13 εδάφιο 2 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 ορίζει ότι, μετά τις ζημιές στη γεωργική παραγωγή που προκλήθηκαν από τα καιρικά φαινόμενα του Δεκεμβρίου 1995 — Μαρτίου 1996, η περιφερειακή επιτροπή μπορεί να αποφασίσει την αναστολή των ρόλων των κοινοπραξιών αποκατάστασης, οι δικαιούχοι των οποίων εμπίπτουν στα εδάφη που επλήγησαν από φυσικές καταστροφές, σύμφωνα με τον περιφερειακό νόμο της 14ης Φεβρουαρίου 1992, αριθ. 185, που θεσπίζει την εθνική αποζημίωση για τις ζημιές στη γεωργική παραγωγή των περιοχών που επλήγησαν και είχαν προηγουμένως οριοθετηθεί με υπουργικό διάταγμα. Σύμφωνα με το άρθρο 13, εδάφιο 3, του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996, η περιφέρεια εξουσιοδοτείται να αποζημιώσει τις κοινοπραξίες αποκατάστασης για τα απωλεσθέντα έσοδα με ποσό το οποίο ανέρχεται σε 5 000 εκατ. λιρέτες κατ' ανώτατο όριο.

Άρθρο 17 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996

- (25) Το άρθρο 17 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 προβλέπει την προκαταβολή, εκ μέρους της περιφέρειας, των οφειλομένων στο κράτος ποσών από το Εθνικό Ταμείο Αλληλεγγύης για την αντιστάθμιση των ζημιών που προκλήθηκαν από φυσικές καταστροφές ή από αντίξοες καιρικές συνθήκες (εθνικός νόμος αριθ. 185/92). Η διάρκεια της ενίσχυσης που αναφέρεται στο άρθρο 17 περιορίζεται στο έτος 1996, για το οποίο προβλέπεται δαπάνη ύψους 20 000 εκατ. ΙΤΛ (βλέπε επιστολή της 3ης Ιουνίου 1996). Η εν λόγω ενίσχυση συνίσταται σε επιδοτήσεις υπέρ των γεωργών προκειμένου να ανασυστήσουν το κεφάλαιο διαχείρισης και να αποκαταστήσουν τις επιχειρησιακές διαρθρώσεις οι οποίες επλήγησαν από τα εν λόγω φυσικά φαινόμενα. Οι δικαιούχοι είναι επιχειρηματίες γεωργοί οι οποίοι λόγω της έλλειψης ισορροπίας της θερμοκρασίας και των διαδοχικών πλημμυρών που διαπιστώθηκαν κατά το 1996 ζημιώθηκαν περισσότερο από 35 % της μεικτής πωλήσιμης παραγωγής.
- (26) Οι ενισχύσεις για τις οποίες γίνεται λόγος στο άρθρο 13, εδάφια 2 και 3, και στο άρθρο 17 μπορούν να συσσωρευθούν εντός των επιτρεπομένων από τον εθνικό νόμο αριθ. 185/1992 ορίων.

⁽⁷⁾ Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις σχετικά με τις επενδύσεις στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων (ΕΕ C 29 της 2.2.1996, σ. 4) και παράρτημα της απόφασης 94/173/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 22ας Μαρτίου 1994 για την κατάρτιση των κριτηρίων που πρέπει να ληφθούν υπόψη για τις επενδύσεις όσον αφορά τη βελτίωση των συνθηκών μεταποίησης και εμπορίας των γεωργικών προϊόντων και προϊόντων δασοκομίας και για την κατάρτιση της απόφασης 90/342/ΕΟΚ (ΕΕ L 79 της 23.3.1994, σ. 29).

- (27) Στην απόφασή της να κινηθεί τη διαδικασία για τις ενισχύσεις για τις οποίες γίνεται λόγος στο άρθρο 13 εδάφια 2 και 3 και στο άρθρο 17, η Επιτροπή διευκρίνιζε ότι τα μέτρα αυτά θα έπρεπε να αναλυθούν με βάση τα κριτήρια τα οποία εφάρμοζε η Επιτροπή τότε, στο θέμα των κρατικών ενισχύσεων για την αποζημίωση των προκληθεισών ζημιών

από φαινόμενα τα οποία εξομοιώνονται με φυσικές καταστροφές⁽⁸⁾. Σύμφωνα με αυτά τα κριτήρια θα έπρεπε να ικανοποιούνται τα εξής δύο κριτήρια:

α) οι απώλειες τις οποίες υπέστη ο δικαιούχος της ενίσχυσης θα έπρεπε να ανέρχονται στο 30 % της κανονικής του παραγωγής, υπολογιζομένης με βάση την παραγωγή της προηγούμενης τριετίας, ή στο 20 % στις μειονεκτικές περιοχές, κατά την έννοια της οδηγίας 75/268/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 28ης Απριλίου 1975 περί της ορεινής γεωργίας και της γεωργίας σε ορισμένες μειονεκτικές περιοχές⁽⁹⁾.

β) οποιαδήποτε δυνατότητα επιπλέον αντιστάθμισης των απωλειών που υπέστη ο δικαιούχος θα πρέπει να αποκλειστεί.

(28) Στην απόφασή της η Επιτροπή σημείωσε ότι στην υπό εξέταση περίπτωση οι διαθέσιμες πληροφορίες δεν επέτρεπαν να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι πληρούνταν και τα δύο αυτά κριτήρια. Πράγματι, όσον αφορά το άρθρο 17, που μεταφέρει και ενσωματώνει την εθνική νομοθεσία σε θέματα φυσικών καταστροφών και αντίξων καιρικών συνθηκών, τα περιφερειακά κείμενα που διαβιβάστηκαν περιορίζονται να κάνουν μνεία στις διατάξεις του εθνικού νόμου αριθ. 185/1992 και των σχετικών λεπτομερειών εφαρμογής, μεταξύ των οποίων μία επιστολή του Υπουργείου Γεωργίας Α1659 της 2ας Ιουλίου 1996, σύμφωνα με την οποία η ενίσχυση δεν μπορούσε να υπερβεί το 100 % των ζημιών. Κατά τη στιγμή της κίνησης της διαδικασίας εξέτασης των ενισχύσεων για τις οποίες γίνεται λόγος, ο περιφερειακός νόμος αριθ. 185/1992 ήταν επίσης αντικείμενο απόφασης κίνησης της διαδικασίας που αναφέρεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της Συνθήκης λόγω της αδυναμίας ελέγχου της τήρησης των όρων που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 27 στοιχεία α) και β) ⁽¹⁰⁾.

(29) Συνεπώς, ελλείπει διασφάλισης της τήρησης των όρων αυτών, σε περιφερειακό επίπεδο, η Επιτροπή σημείωσε ότι ήταν αναπόφευκτο να εξάγει τα ίδια συμπεράσματα για την υπό εξέταση περίπτωση.

(30) Ειδικότερα, η Επιτροπή τόνισε, κυρίως, ότι, ούτε ο υπό εξέταση περιφερειακός νόμος ούτε οι πληροφορίες που διαβιβάστηκαν διευκρίνιζαν τις λεπτομέρειες υπολογισμού της «κανονικής» παραγωγής σε συνάρτηση με την οποία ορίζεται το κατώτατο όριο που δίνει δικαίωμα στην αποζημίωση. Άλλωστε, υπήρχαν αμφιβολίες σχετικά με την απουσία επιπλέον αντιστάθμισης.

⁽⁸⁾ Έγγραφο εργασίας VI/5934/86 της 10.11.1986-αναθ. 2. Πλαίσιο των εθνικών ενισχύσεων σε περίπτωση ζημιών που προκλήθηκαν στη γεωργική παραγωγή ή στα μέσα γεωργικής παραγωγής και των εθνικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν μέσω ανάληψης μέρους των πριμοδοτήσεων ασφάλισης έναντι τέτοιου είδους κινδύνων.

⁽⁹⁾ ΕΕ L 128 της 19.5.1975, σ. 1.

⁽¹⁰⁾ Ενίσχυση C 12/95 (EEC 295 της 10.11.1995, σ. 5).

(31) Στην επιστολή τους, της 19ης Δεκεμβρίου 1996, οι ιταλικές αρχές δήλωσαν, με αναφορά στο άρθρο 17, ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις για τις οποίες γίνεται λόγος στο σημείωμα του Υπουργείου Γεωργίας της 2ας Ιουλίου 1996, η ενίσχυση δεν μπορούσε να υπερβεί το 100 % των απωλειών που υπέστησαν. Ωστόσο, η Επιτροπή σημείωσε ότι η ενίσχυση για την οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 17 φαινόταν ότι μπορούσε να συσσωρευθεί με άλλες ενισχύσεις, ιδίως τις ενισχύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 13 εδάφιο 2 αυτού του ίδιου νόμου. Δεν δόθηκε πράγματι καμιά διαβεβαίωση για την απουσία της επιπλέον αντιστάθμισης σε περίπτωση συσσώρευσης.

(32) Με βάση τα συμπεράσματα που αναφέρονται παραπάνω, η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να ελέγξει, στην υπό εξέταση περίπτωση, την τήρηση των όρων που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 27 στοιχεία α) και β). Συνεπώς, καμιά από τις παρεκκλίσεις του άρθρου 87 παράγραφοι 2 και 3 της Συνθήκης δεν μπορούσε να εφαρμοσθεί.

Άρθρο 19 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996

(33) Το άρθρο 19 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 προβλέπει συνεισφορές έως ποσοστό 80 % για την υλοποίηση, στις γεωργικές επιχειρήσεις, εγκαταστάσεων για την παραγωγή ηλεκτρικής, θερμικής ή μηχανικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Ειδικότερα, το άρθρο 19 προβλέπει την αύξηση του ύψους της ενίσχυσης που αναφέρεται στο άρθρο 12 εδάφιο 1 του περιφερειακού νόμου της 29ης Μαΐου 1982, αριθ. 308, και στο άρθρο 13 εδάφιο 1 του περιφερειακού νόμου της 9ης Ιανουαρίου 1991, αριθ. 10, του οποίου το μέγιστο ύψος ορίζεται σε 55 % ή σε 65 % για τους συνεταιρισμούς που διέπονται από τους περιφερειακούς νόμους. Η συνεισφορά μπορεί να συσσωρευθεί με ένα δάνειο μειωμένου επιτοκίου για την κάλυψη των δαπανών επένδυσης που δεν χρηματοδοτούνται από το συμβαλλόμενο. Για το μέτρο αυτό χορηγήθηκαν 2 500 εκατ. ΙΤΛ.

(34) Στην απόφασή της να κινηθεί τη διαδικασία, η Επιτροπή σημείωσε ότι μπόρεσε ήδη να εξετάσει έναν ανάλογο περιφερειακό νόμο και ότι κοινοποίησε ήδη στην ιταλική κυβέρνηση τη θέση της όσον αφορά τα προβλήματα σχετικά με τη σφύρευση στο γεωργικό τομέα με την επιστολή SG(94) D/11946 της 16ης Αυγούστου 1994 (εθνική ενίσχυση αριθ. E 1/94). Σε αυτή την τελευταία κοινοποίηση, η Επιτροπή διευκρίνιζε, μεταξύ άλλων, ότι τα μέγιστα ποσοστά ενίσχυσης που έχουν καθοριστεί από τον εθνικό νόμο είναι ή 55 % ή 65 % για τους γεωργικούς συνεταιρισμούς και θα πρέπει να συντονιστούν με τα ισχύοντα ποσοστά για τις εθνικές ενισχύσεις στις επενδύσεις στους τομείς της παραγωγής, της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων. Κατά τη στιγμή της κίνησης της διαδικασίας, οι κανόνες που εφαρμόζονταν στον τύπο αυτών ενισχύσεων απαιτούσαν την τήρηση των ακόλουθων όρων:

α) έπρεπε να τηρούνται τα μέγιστα εφαρμοστέα ποσοστά στο γεωργικό τομέα για όλες τις ενισχύσεις, επιδοτήσεις και/ή σωρευτικούς τόκους τα οποία ήταν ίσα προς:

- i) στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής (ενισχύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 12 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2328/91 του Συμβουλίου της 15ης Ιουλίου 1991, για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των γεωργικών διαρθρώσεων⁽¹¹⁾), 35 % ή, 45 % στις μειονεκτούσες περιοχές, κατά την έννοια της οδηγίας 75/268/ΕΟΚ·
- ii) στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας, 55 % ή, 75 % στις περιφέρειες του στόχου 1·
- β) και στις δύο περιπτώσεις έπρεπε να τηρούνται τα καθορισθέντα τομεακά όρια αντιστοίχως από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2328/91 ή, από τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις τις σχετικές με τις επενδύσεις στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων⁽¹²⁾.
- (35) Οι ιταλικές αρχές δεν παρείχαν καμία διασφάλιση όσον αφορά την τήρηση αυτών των όρων.
- (36) Συνεπώς, οι ενισχύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 19 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/96 δεν μπορούσαν να απολαύσουν καμιάς από τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 87 παράγραφοι 2 και 3 της Συνθήκης.

III. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ

- (37) Δεν υπεβλήθησαν παρατηρήσεις από ενδεχομένως ενδιαφερομένους.

IV. ΣΧΟΛΙΑ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

- (38) Η Ιταλία, για λογαριασμό της περιφέρειας της Σικελίας, διεβίβασε παρατηρήσεις στην Επιτροπή με τις επιστολές της 2ας Σεπτεμβρίου 1997 και της 7ης Νοεμβρίου 1997 οι οποίες καταχωρήθηκαν στις 4 Σεπτεμβρίου 1997 και στις 17 Νοεμβρίου 1997 αντιστοίχως. Απαντώντας στο φαξ της Επιτροπής AGR 029182 της 20ής Νοεμβρίου 2000, διαβίβαστηκαν συμπληρωματικές πληροφορίες, με την επιστολή της 28ης Ιουνίου 2001.
- (39) Με την επιστολή της 2ας Σεπτεμβρίου 1997, η Ιταλία διεβίβασε παρατηρήσεις σχετικά με τα άρθρα 1, 13 και 17 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996.
- (40) Όσον αφορά το άρθρο 1, η Ιταλία διεβίβασε αντίγραφο του σκεπτικού που είχε ήδη εκτεθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας της σχετικής με την ενίσχυση που αναφέρεται στο άρθρο 90 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93. Οι ενισχύσεις

που θεσπίζονται από αυτό το άρθρο υπήρξαν αντικείμενο, στο πλαίσιο της διαδικασίας C 30/95, μιας αρνητικής τελικής απόφασης που επέβαλε την κατάργηση του μέτρου και την ανάκτηση των ενδεχομένων καταβληθέντων σχετικών εισφορών. Στις παρατηρήσεις τους, οι ιταλικές αρχές δήλωσαν ότι στόχος της ενίσχυσης ήταν η προώθηση εναλλακτικών τρόπων μεταφοράς των γεωργικών προϊόντων με συντονισμένη χρήση των μεταφορικών μέσων, σύμφωνα με το άρθρο 77 της συνθήκης. Οι αρμόδιες αρχές ανακοίνωσαν ότι, στη Σικελία οι μεταφορές επικεντρώνονται σε τροχοφόρα μέσα μεταφοράς (67 %) και ότι η μεταφορά των γεωργικών προϊόντων πραγματοποιείται κατά κύριο λόγο μη οργανωμένα και με παράλογη και μη ισορροπημένη χρήση διαφόρων συστημάτων: οδικού, σιδηροδρομικού και θαλάσσιου. Η κατάσταση αυτή επιδεινώνεται περαιτέρω από την κοινολογία των φορτίων τα οποία μεταφέρονται, στο μεγαλύτερο μέρος τους, από μη ειδικευμένα τροχοφόρα μέσα μεταφοράς μικρών διαστάσεων και, κυρίως, στο πλαίσιο οικογενειακών επιχειρήσεων (μικρά αφεντικά), και συνδέεται οργανικά με την κατάτμηση του περιφερειακού γεωργικού εμπορίου, με τη συνακόλουθη δημιουργία ενός συστήματος μεταφορών το οποίο είναι ελάχιστα πρόσφορο για ανακαίνιση, οργάνωση και χρησιμοποίηση συνδυασμένων μέσων μεταφοράς. Η κατάσταση αυτή έχει αντίκτυπο σε οικονομικό επίπεδο (επαύξηση του μοναδιαίου κόστους και κίνδυνος της διαδρομής επιστροφής του τροχοφόρου μέσου μεταφοράς, εντελώς ή εν μέρει χωρίς φορτίο), σε περιβαλλοντολογικό επίπεδο και στην ασφάλεια των δρόμων. Η περιφερειακή παρέμβαση στοχεύει στην προώθηση της ανάπτυξης των διατροφικών μεταφορών και τη δημιουργία συνεταιρισμών μεταξύ των μεταφορέων ενθαρρύνοντας τη ζήτηση. Πρόκειται για μια προσωρινή ενίσχυση προκειμένου να τεθούν οι βάσεις ενός οργανωμένου και διατροφικού συστήματος μεταφορών ενθαρρύνοντας τη μεταφορά ποσοτώσεων κυκλοφορίας τροχοφόρων στον συνδυασμό οδικής-σιδηροδρομικής και οδικής-θαλάσσιας κυκλοφορίας καθώς και τη μείωση του αριθμού των οχημάτων μεταφοράς γεωργικών προϊόντων. Κατ' εφαρμογήν της παραγράφου 4 του εν λόγω άρθρου, το ύψος της ενίσχυσης μπορεί να καθοριστεί εφάπαξ σε σχέση με τον τύπο μεταφοράς δίχως άμεσο συσχετισμό με την ποσότητα και την αξία του μεταφερομένου προϊόντος. Οι αρμόδιες αρχές ολοκλήρωσαν τις παρατηρήσεις τους δηλώνοντας ότι για τους λόγους που εκτίθενται παραπάνω, θεωρούν την ενίσχυση συμβιβάσιμη με τα άρθρα 77 (βλέπε 73) και το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχεία β) και γ) (βλέπε 87 παράγραφος 3 στοιχεία β) και γ) της Συνθήκης).

- (41) Όσον αφορά τις ενισχύσεις του άρθρου 13, εδάφια 2 και 3 και του άρθρου 17 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996, οι ιταλικές αρχές κοινοποίησαν ότι, για τον υπολογισμό της «φυσιολογικής» παραγωγής που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό του 35 % της ζημιάς, που προβλέπεται από τον περιφερειακό νόμο αριθ. 185/1992, πραγματοποιήθηκε ανάλυση των δεδομένων τα οποία διεβίβασε στο ISTAT (εθνικό ινστιτούτο στατιστικής) καθεμιά από τις επιθεωρήσεις χωριστά, εντός περιόδου περίπου 10 χρόνων. Προκειμένου να επιτευχθεί ο ορθός εντοπισμός των περιφερειακών μέσων όρων αναφοράς, εξετάστηκαν μόνον οι αξίες παραγωγής που αφορούν έτη τα οποία δεν επλήγησαν από αντίξοες κλιματικές συνθήκες. Σχετικά με τον όρο της μη επιπλέον αντιστάθμισης, οι αρμόδιες αρχές υπογράμμισαν ότι, με βάση τις υπουργικές διατάξεις που αναφέρονται στο σημείωμα A/1659 της 2ας Ιουλίου 1996, η ενίσχυση δεν θα μπορούσε να ξεπεράσει το 100 % των απωλειών που παρατηρήθηκαν. Οι ιταλικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι η ενί-

⁽¹¹⁾ ΕΕ L 218 της 6.8.1991, σ. 1.

⁽¹²⁾ Βλέπε υποσημείωση 7.

σχυση για την οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 13, δεύτερο εδάφιο ήταν δυνατόν να συσσωρευθεί με τις προβλεπόμενες από τα άρθρα 17 και 18 παρεμβάσεις αλλά ότι, σύμφωνα με τις αναφερόμενες υπουργικές διατάξεις η συνολική ενίσχυση δεν μπορούσε σε καμία περίπτωση να υπερβεί το ποσόν των απωλειών που σημειώθηκαν. Άλλωστε, οι ιταλικές αρχές τόνισαν ότι η ενίσχυση που αναφέρεται στο άρθρο 13 δεύτερο εδάφιο ή ακόμη και η αναστολή των ρόλων των κοινοπραξιών αποκατάστασης, χορηγήθηκε σε όλους τους ιδιοκτήτες ακινήτων που περιλαμβάνονταν στο έδαφος των κοινοπραξιών και οι οποίοι επωφελήθηκαν από τα έργα αποκατάστασης και, επομένως, όχι μόνον στους γεωργούς.

- (42) Με την επιστολή της 7ης Νοεμβρίου 1997, η Ιταλία υπέβαλε παρατηρήσεις όσον αφορά τα άρθρα 1 και 10 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996.
- (43) Όσον αφορά το άρθρο 1, οι ιταλικές αρχές δήλωσαν ότι οι τρόποι μεταφοράς θα πρέπει να είναι συνεπείς με την οδηγία 92/106/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 7ης Δεκεμβρίου 1992, σχετικά με τη θέσπιση των κοινών κανόνων για ορισμένες συνδρασμένες εμπορευματικές μεταφορές μεταξύ των κρατών μελών ⁽¹³⁾. Οι τελευταίες αυτές αναφέρθηκαν άλλωστε σε ορισμένες παρατηρήσεις της Περιφερειακής Συνέλευσης της Σικελίας. Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ορισμένες παρατηρήσεις της Περιφερειακής Συνέλευσης της Σικελίας υποβλήθηκαν ιδιοχείρως στις υπηρεσίες της Επιτροπής, κατά τη σύνοδο η οποία πραγματοποιήθηκε στις 25 Σεπτεμβρίου 1997. Σύμφωνα με τις παρατηρήσεις αυτές, το άρθρο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 συνιστά περιφερειακή ενίσχυση, σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο α) της Συνθήκης το οποίο θα πρέπει να εκτιμηθεί βάσει του σημείου 2.6 της ανακοίνωσης 94/C 364/08 της Επιτροπής της 20ής Δεκεμβρίου 1994 ⁽¹⁴⁾.
- (44) Όσον αφορά το άρθρο 10, οι ιταλικές αρχές ανακοίνωσαν ότι οι εν λόγω ενισχύσεις δεν ήταν σωρευτικές με άλλες εθνικές ή ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα και χορηγούνται έως ποσοστό 80 % της τεκμηριωμένης δαπάνης επί μεγίστου ποσού, ύψους 1 000 εκατ. λιρετών ή 1 200 εκατ. λιρετών για τις διαρθρώσεις των κοινοπραξιών δευτέρου βαθμού. Άλλωστε, σύμφωνα με τις αρμόδιες αρχές, ο τρόπος υπολογισμού του ποσοστού του 80 %, ήταν διαφορετικές από εκείνον που υιοθετεί η Επιτροπή, εφόσον το περιφερειακό μέτρο αναφέρεται στην τεκμηριωμένη δαπάνη επί μεγίστου ποσού ενώ το ποσοστό του 75 % που εφαρμόζει η Επιτροπή αναφέρεται στο κόστος της επένδυσης. Με την επιστολή της 28ης Ιουνίου 2001, οι αρμόδιες αρχές κοινοποίησαν ότι το άρθρο 51 του περιφερειακού νόμου της 23ης Δεκεμβρίου 2000, αριθ. 32 μείωσε το προβλεπόμενο από το άρθρο 33 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του περιφερειακού νόμου αριθ. 3/1986 σε 50 % της τεκμηριωμένης

δαπάνης επί μεγίστου ποσού, ύψους 1 000 εκατ. λιρετών ή ποσοστό ενίσχυσης 1 200 εκατ. για τις διαρθρώσεις των κοινοπραξιών δευτέρου βαθμού. Οι τελευταίες αυτές, διευκρίνισαν επίσης ότι η ενίσχυση αφορά τις δραστηριότητες παραγωγής, επεξεργασίας και εμπορίας φυτών και ανθέων και ότι ανάμεσα στις αποδεκτές δαπάνες περιλαμβάνονται οι επιβαρύνσεις που προκύπτουν από την αγορά του οικοπέδου εγκατάστασης του ακινήτου και εκείνες που είναι εγγενείς της κατασκευής αυτού του ίδιου ακινήτου καθώς και οι επιβαρύνσεις που προκύπτουν από την αγορά των διαρθρώσεων που προϋπήρχαν και ενδεχομένων έργων αποκατάστασης και προσαρμογής αυτών.

V. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

- (45) Το άρθρο 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης ορίζει ότι είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, στο βαθμό στον οποίο επηρεάζουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν από τα κράτη ή ακόμη, από κρατικούς πόρους, υπό οιαδήποτε μορφή και οι οποίες ενισχύοντας κάποιες από τις επιχειρήσεις αυτές ή τις παραγωγές αυτές διαστρεβλώνουν ή, απειλούν να διαστρεβλώσουν τον ανταγωνισμό.

Μέτρο που δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση

- (46) Με βάση όσα αναφέρονται παραπάνω και τις πληροφορίες που διαβίβασαν οι αρμόδιες αρχές, ένα από τα υπό εξέταση μέτρα που κοινοποιήθηκαν δεν πρέπει να θεωρηθεί κρατική ενίσχυση, σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης. Πρόκειται για το μέτρο που προβλέπεται στο άρθρο 13 εδάφια 2 και 3 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996· εφόσον από τις πληροφορίες που διαβίβασαν οι αρμόδιες αρχές προκύπτει ότι η αναστολή των ρόλων των κοινοπραξιών αποκατάστασης εφαρμόζεται όχι μόνο στους γεωργούς αλλά και σε όλους τους ιδιοκτήτες ακινήτων που βρίσκονται στην περιοχή των κοινοπραξιών και οι οποίοι υπέστησαν ζημιές από φυσικές καταστροφές, κατά την περίοδο του Δεκεμβρίου 1995-Μαρτίου 1996.
- (47) Οι κοινοπραξίες αποκατάστασης είναι δημόσιοι οργανισμοί επιφορτισμένοι με την υλοποίηση δημοσίων έργων υποδομής ⁽¹⁵⁾ και διέπονται από περιφερειακούς και εθνικούς νόμους. Ανάμεσα στις λειτουργίες της κοινοπραξίας συγκαταλέγονται ο σχεδιασμός, η εκτέλεση, η συντήρηση και η διαχείριση των έργων αποκατάστασης (σύνολο έργων προκειμένου να αποξηρανθούν και να καταστούν κατάλληλα για προσχώσεις εδάφη, τα οποία ήταν άλλοτε ελώδη και μολυσμένα από μαλάρια), η υλοποίηση έργων άμυνας του εδάφους για να συγκρατούν τις προσχώσεις και να αποφεύγονται οι πλημμύρες, η διαχείριση των υδατικών πόρων για μία λογική κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη, κ.λπ. Τα έργα αποκατάστασης ανήκουν στην αρμοδιότητα του κράτους και των περιφερειών.

⁽¹³⁾ ΕΕ L 368 της 17.12.1992, σ. 38. Διορθωτικό στην ΕΕ L 72 της 25.3.1993, σ. 36.

⁽¹⁴⁾ Τροποποίηση της μεθόδου εφαρμογής του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης για τις κρατικές περιφερειακές ενισχύσεις. Ανακοίνωση της Επιτροπής στα κράτη μέλη και στους τρίτους ενδιαφερόμενους σχετική με την τροποποίηση που έγινε στο μέρος II της ανακοίνωσης της Επιτροπής όσον αφορά τη μέθοδο εφαρμογής του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της συνθήκης για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα (ΕΕ C 364 της 20.12.1994, σ. 8).

⁽¹⁵⁾ Βλέπε ενισχύσεις αριθ. N 718/97, N 130/2000, N 412/2001 και N53/2003, Laguna di Venezia.

(48) Ο νόμος δίνει στις κοινοπραξίες αποκατάστασης τη δυνατότητα να επιβάλουν στα μέλη τους υποχρεωτικές εισφορές μέσω του καθεστώτος των άμεσων εισφορών ⁽¹⁶⁾.

(49) Μέλη των κοινοπραξιών είναι όλοι οι ιδιοκτήτες ακινήτων οιαδήποτε είδους, ανάμεσα στα οποία συγκαταλέγονται εδάφη και κτήρια, που βρίσκονται στην περιοχή αποκατάστασης. Η υπό εξέταση εισφορά εξομοιούται, ωστόσο, με έναν φόρο ο οποίος επιβαρύνει όλα τα μέλη της κοινοπραξίας συμπεριλαμβανομένων, κατά κανόνα, και του κράτους, των περιφερειών, των επαρχιών και των κοινοτήτων για τα αγαθά της ιδιοκτησίας τους, που επωφελούνται από τα έργα αποκατάστασης λόγω του ότι είναι ιδιοκτήτες ακινήτων που βρίσκονται στην περιοχή και ανεξαρτήτως από τη δραστηριότητα που ασκεί ο ιδιοκτήτης. Η εισφορά υπολογίζεται κατά κανόνα με βάση την κτηματολογική απόδοση για τα κτήρια και το κτηματικό εισόδημα για τα εδάφη, όπως απορρέουν από τα δημόσια κτηματολόγια και με βάση τους υδατικούς δείκτες κέρδους τους σχετικούς με την περιοχή στην οποία βρίσκεται το ακίνητο.

(50) Στο υπό συζήτηση θέμα, η περιφέρεια πληρώνει στις κοινοπραξίες αποκατάστασης τις ελλείπουσες εισπράξεις των εισφορών όλων των μελών της κοινοπραξίας και όχι μόνον εκείνων που ασκούν οικονομικές δραστηριότητες. Αν και είναι δυνατόν πολλοί από τους ιδιοκτήτες της εν λόγω περιοχής να είναι γεωργοί (πράγμα το οποίο μπορεί να εξηγήσει την αναφορά στην οριοθέτηση των σχετικών περιοχών σύμφωνα με τον εθνικό νόμο αριθ. 185/92), δεν είναι δυνατόν, ωστόσο, να θεωρηθεί ότι το υπό εξέταση μέτρο ευνοεί ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένες παραγωγές σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης, δεδομένου ότι, σύμφωνα με τις διαβιβασθείσες πληροφορίες, το μέτρο αυτό δεν αφορά ειδικά άτομα τα οποία ασκούν οικονομική δραστηριότητα και εφαρμόζεται, δίχως διακρίσεις, σε όλους τους ιδιοκτήτες ακινήτων που περιλαμβάνονται στην περιοχή αποκατάστασης και οι οποίοι επωφελούνται από τα έργα αποκατάστασης. Το μέτρο δεν αποτελεί επομένως κρατική ενίσχυση σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης.

Μέτρα που αποτελούν κρατικές ενισχύσεις

(51) Τα άρθρα 1, 10, 17 και 19 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 προβλέπουν τη χορήγηση ενισχύσεων, από τους κρατικούς πόρους, σε συγκεκριμένες γεωργικές επιχειρήσεις οι οποίες αναμφίβολα θα αποκομίσουν οικονομικό και χρηματικό όφελος εις βάρος άλλων μη δικαιούχων επιχειρήσεων. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όταν μια χρηματοοικονομική ενίσχυση που χορηγείται από το κράτος ενισχύει τη θέση μιας

επιχείρησης έναντι άλλων ανταγωνιστικών επιχειρήσεων αντιμετωπίζεται ενδεχομένως στρέβλωση του ανταγωνισμού έναντι των άλλων ανταγωνιστικών επιχειρήσεων που δεν επωφελούνται από την ίδια εισφορά ⁽¹⁷⁾.

(52) Τα μέτρα αφορούν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών εφόσον ο όγκος του ενδοκοινοτικού εμπορίου γεωργικών προϊόντων είναι αξιοσημείωτος, όπως προκύπτει από τον ακόλουθο πίνακα ⁽¹⁸⁾ που αναφέρει τη συνολική αξία των εισαγωγών και των εξαγωγών γεωργικών προϊόντων ανάμεσα στην Ιταλία και την Ευρωπαϊκή Ένωση κατά την περίοδο 1997-2001 ⁽¹⁹⁾. Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ανάμεσα στις ιταλικές περιφέρειες, η Ιταλία είναι σημαντικός παραγωγός γεωργικών προϊόντων.

Ολοκληρός ο γεωργικός τομέας

	εκατ. ECU-ευρώ	εκατ. ECU-ευρώ
	εξαγωγές	εισαγωγές
1997	9 459	15 370
1998	9 997	15 645
1999	10 666	15 938
2000	10 939	16 804
2001	11 467	16 681

(53) Σχετικά με αυτό πρέπει να υπενθυμιστεί, ωστόσο, ότι το Δικαστήριο έχει ορίσει ότι η ενίσχυση σε μια επιχείρηση μπορεί να είναι τέτοιας φύσεως ώστε να ζημιώνει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και να αλλοιώνει τον ανταγωνισμό εφόσον η ίδια η επιχείρηση βρίσκεται σε ανταγωνισμό με προϊόντα προερχόμενα από άλλα κράτη μέλη δίχως να είναι αυτή η ίδια εξαγωγέας. Πράγματι, όταν ένα κράτος μέλος χορηγεί επιδότηση σε μια επιχείρηση, η εσωτερική

⁽¹⁷⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Σεπτεμβρίου 1980 για την υπόθεση C-730/79, Philip Morris Holland BV/Επιτροπή, συλλογή 1980, σ. 2671, στοιχεία 11 και 12.

⁽¹⁸⁾ Πηγή: Eurostat.

⁽¹⁹⁾ Σύμφωνα με μια σταθερή νομολογία, ο όρος της επίπτωσης στο εμπόριο ικανοποιείται εφόσον η δικαιούχος επιχείρηση ασκεί οικονομική δραστηριότητα η οποία είναι αντικείμενο συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών. Το απλό γεγονός ότι η ενίσχυση ευνοεί τη θέση της επιχείρησης αυτής έναντι άλλων ανταγωνιστικών επιχειρήσεων για τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές έχει ως αποτέλεσμα ότι είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι οι συναλλαγές αυτές επηρεάζονται από την ενίσχυση. Όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις στον γεωργικό τομέα, σύμφωνα με μια παγιωμένη νομολογία οι ενδοκοινοτικές συναλλαγές και ο ανταγωνισμός πρέπει να θεωρείται ότι επηρεάζονται ακόμη και όταν το συνολικό ποσό της εν λόγω ενίσχυσης είναι ελάχιστο και κατατέμεται μεταξύ πολυάριθμων γεωργών. Βλέπε αποφάσεις του Δικαστηρίου της 19ης Σεπτεμβρίου 2002 για την υπόθεση C-113/00, Βασίλειο της Ισπανίας/Επιτροπή, συλλογή 2002, σ. I-7601, στοιχεία από 30 έως 36 και από 54 έως 56 και της 19ης Σεπτεμβρίου 2002 για την υπόθεση C-114/00, Βασίλειο της Ισπανίας/Επιτροπή, συλλογή 2002, σσ. I-7657, στοιχεία από 46 έως 52 και 68, 69.

⁽¹⁶⁾ Βλέπε άρθρο 21 του περιφερειακού διατάγματος αριθ. 215/1933, άρθρο 864 του Αστικού Κώδικα και άρθρο 103 του Διατάγματος της Προεδρίας της Δημοκρατίας αριθ. 603/73.

παραγωγή μπορεί να προκύψει αμετάβλητη ή αυξημένη, με συνέπεια τη μείωση των δυνατοτήτων των επιχειρήσεων που είναι εγκαταστημένες σε άλλα κράτη μέλη να εξάγουν τα προϊόντα τους στην αγορά αυτού του κράτους μέλους. Αυτή η ενίσχυση είναι ωστόσο σε θέση να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό ⁽²⁰⁾.

- (54) Η Επιτροπή συνάγει το συμπέρασμα συνεπώς ότι τα εν λόγω μέτρα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της απαγόρευσης που αναφέρεται στο άρθρο 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης.
- (55) Η απαγόρευση που αναφέρεται στο άρθρο 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης υπάγεται στις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 87 παράγραφοι 2 και 3.
- (56) Οι παρεκκλίσεις που αναφέρονται στο άρθρο 87 παράγραφος 2 στοιχεία α), β) και γ), της Συνθήκης είναι προφανώς ανεφάρμοστες δεδομένης της φύσεως και των σκοπών των εν λόγω ενισχύσεων. Η Ιταλία δεν ζήτησε πράγματι την εφαρμογή ούτε του άρθρου 87 παράγραφος 2 στοιχεία α) και β) ούτε του άρθρου 87 παράγραφος 2 στοιχείο γ).
- (57) Και το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης είναι ανεφάρμοστο εφόσον οι εν λόγω ενισχύσεις έχουν ως στόχο να ευνοήσουν την ανάπτυξη περιφερειών των οποίων το βιοτικό επίπεδο είναι αφύσικα χαμηλό ή υπάρχει σοβαρή υποαπασχόληση.
- (58) Η Επιτροπή πρέπει ωστόσο να λάβει υπόψη της ότι στις γραπτές παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στη διάρκεια μιας συνεδρίασης οι σικελικές αρχές υπέδειξαν ότι το άρθρο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 αποτελούσε περιφερειακή ενίσχυση σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης και έπρεπε να εξετασθεί λαμβάνοντας υπόψη το στοιχείο 2.6 της κοινοποίησης 94/C 364/08.
- (59) Σχετικά με αυτό, παραπέμπει στο στοιχείο 3.7 των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας ⁽²¹⁾ σύμφωνα με το οποίο, εφόσον οι ιδιόμορφες συνθήκες της γεωργικής παραγωγής λαμβάνονται υπόψη κατά την εκτίμηση των ενισχύσεων που ευνοούν τις μειονεκτικές περιοχές ⁽²²⁾ εφαρμόζονται στο γεωργικό τομέα. Όπου είχαν σημασία για τον τομέα της γεωργίας, τα συμπεράσματα σχετικά με την περιφερειακή πολιτική ενσωματώθηκαν στις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας.
- (60) Με βάση τα ανωτέρω, στο βαθμό στον οποίο το άρθρο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 θεσπίζει ενισχύσεις
- υπέρ επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς της παραγωγής, της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων που αναφέρονται στο παράρτημα I της Συνθήκης, μειώνοντας τις συνήθεις δαπάνες μεταφοράς όπως στην υπό εξέταση περίπτωση, η ενίσχυση πρέπει να εκτιμηθεί με βάση τους κανόνες που ισχύουν για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας.
- (61) Άλλωστε, το εν λόγω μέτρο, το οποίο θεσπίζει ενίσχυση για τη μείωση των δαπανών μεταφοράς των γεωργικών προϊόντων που αναφέρονται στο παράρτημα I εκτός της Σικελίας, προφανώς δεν έχει σκοπό την προώθηση της ανάπτυξης των περιφερειών όπου το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθιστα χαμηλό ή όπου υπάρχει σοβαρή υποαπασχόληση, ούτε οι σικελικές αρχές παρείχαν καμιά απόδειξη σχετικά με αυτό ή απέδειξαν το δεσμό μεταξύ των ενισχύσεων που στοχεύουν να χορηγήσουν και την ανάπτυξη περιφερειών στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθιστα χαμηλό ή υπάρχει σοβαρή μορφή υποαπασχόλησης.
- (62) Άλλωστε, η ανακοίνωση 94/C 364/08, όπως αναφέρεται ρητά στο στοιχείο 2.6 τελευταία περίπτωση, της ίδιας ανακοίνωσης δεν εφαρμόζοταν στα γεωργικά προϊόντα του παραρτήματος I και αφορούσε συγκεκριμένες ευρωπαϊκές περιφέρειες. Η ανακοίνωση αυτή είναι προφανώς, επομένως, ανεφάρμοστη στις ενισχύσεις για τη μεταφορά γεωργικών προϊόντων εκτός της Σικελίας, όπως είναι και οι κατευθυντήριες γραμμές στο θέμα των κρατικών ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα στις οποίες ενσωματώθηκαν σταδιακά οι κανόνες στον τομέα των ενισχύσεων με σκοπό την αντιστάθμιση των επιπλέον δαπανών μεταφοράς σε συγκεκριμένες περιφέρειες ⁽²³⁾
- (63) Από όσα αναφέρονται παραπάνω συνεπάγεται ότι η παρέκκλιση του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης είναι ανεφάρμοστη στα υπό εξέταση μέτρα.
- (64) Και το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο β) της Συνθήκης είναι ανεφάρμοστο εφόσον οι εν λόγω ενισχύσεις δεν στοχεύουν στην προώθηση της υλοποίησης ενός σημαντικού έργου κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος ή στην επανόρθωση μιας σοβαρής διαταραχής της ιταλικής οικονομίας.

⁽²⁰⁾ Βλέπε απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Ιουλίου 1988 για την υπόθεση C-102/87, Γαλλική Δημοκρατία/Επιτροπή, συλλογή 1988, σσ. I-4067.

⁽²¹⁾ ΕΕ C 28 της 1.2.2000, σ. 2. Διορθωτικό στην ΕΕ C 232 της 12.8.2000, σ. 17.

⁽²²⁾ ΕΕ C 74 της 10.3.1998, σ. 9.

⁽²³⁾ Βλέπε τροποποίηση των κατευθυντήριων γραμμών σε θέματα κρατικών ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα (ΕΕ C 258 της 9.9.2000, σ. 5). Το στοιχείο 4.16.1 αναφέρει τα εξής: «Στις ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιοχές που υπάγονται στην παρέκκλιση του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) και στις περιοχές χαμηλής δημογραφικής πυκνότητας, που υπάγονται είτε στην παρέκκλιση του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) είτε δυνάμει του κριτηρίου της δημογραφικής πυκνότητας που αναφέρεται στο σημείο 3.10.4, ή στην παρέκκλιση του στοιχείου γ), επιτρέπεται η χορήγηση ενισχύσεων που ταυτόχρονα δεν μειώνονται προοδευτικά και δεν αφορούν ορισμένο χρονικό διάστημα, προοριζόμενων για την αντιστάθμιση ενός μέρους των πρόσθετων μεταφορικών δαπανών, εφόσον πληρούνται ορισμένες ειδικές προϋποθέσεις. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος φέρει το βάρος της απόδειξης των εν λόγω πρόσθετων δαπανών και του υπολογισμού του ύψους τους.»

- (65) Η Επιτροπή πρέπει ωστόσο να λάβει υπόψη της ότι οι ιταλικές αρχές επικαλέστηκαν και το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο β) για να επιβεβαιώσουν το συμβιβαστικό του χαρακτήρα με τη συνθήκη του άρθρου 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996. Σχετικά με αυτό, η Επιτροπή σημειώνει ότι οι ιταλικές αρχές δεν ανέφεραν ποιο σημαντικό έργο κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος οι ενισχύσεις θα προωθούσαν ούτε σε ποιο βαθμό θα μπορούσαν να επανορθώσουν τη σοβαρή διαταραχή της ιταλικής οικονομίας.
- (66) Οι αρμόδιες αρχές δήλωσαν γενικά ότι οι ενισχύσεις στοχεύουν στην προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών σύμφωνα με την οδηγία 92/106/ΕΟΚ, αλλά αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί σημαντικό έργο κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο β) της Συνθήκης. Επιπλέον, οι ενισχύσεις του άρθρου 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 χορηγούνται για οποιοδήποτε μέσο μεταφοράς που οι δικαιούχοι προτιμούνται να χρησιμοποιήσουν και οι ιταλικές αρχές δεν απέδειξαν τη σχέση μεταξύ των ενισχύσεων που προτιμούνται να χορηγηθούν και την υλοποίηση κανενός σημαντικού έργου κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος.
- (67) Οι εν λόγω ενισχύσεις δεν προορίζονται ούτε είναι κατάλληλες για την υλοποίηση των στόχων του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο δ).
- (68) Λαμβάνοντας υπόψη τον χαρακτήρα και τους σκοπούς των υπό εξέταση ενισχύσεων, η μόνη παρέκκλιση που μπορεί να εφαρμοστεί είναι εκείνη που προβλέπεται από το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.
- (69) Η δυνατότητα εφαρμογής της παρέκκλισης του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) τη Συνθήκης πρέπει να εκτιμηθεί με βάση τις διατάξεις που διέπουν τη χορήγηση των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της γεωργίας ή τις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας⁽²⁴⁾ (που καλούνται εφεξής: οι «κατευθυντήριες γραμμές»).
- (70) Σύμφωνα με το στοιχείο 23.3 των κατευθυντηρίων γραμμών, η Επιτροπή εφαρμόζει αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές αρχής γενομένης από την 1η Ιανουαρίου 2000 τόσο στις νέες κοινοποιήσεις κρατικών ενισχύσεων όσο και στις τρέχουσες κοινοποιήσεις την ημερομηνία αυτή. Οι παράνομες ενισχύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 στοιχείο στ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/99 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ⁽²⁵⁾ θα εκτιμηθούν σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες και κατευθυντήριες γραμμές κατά την ημερομηνία κατά την οποία χορηγήθηκαν.
- (71) Με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες, ο περιφερειακός νόμος αριθ. 33/1996 κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή και το άρθρο του 63 προβλέπει ανασταλτική ρήτρα η οποία υπάγει τη χορήγηση των κρατικών ενισχύσεων που θεσπίζονται από αυτήν στην έγκρισή τους εκ μέρους της Επιτροπής⁽²⁶⁾.
- (72) Με το φαξ AGR 029182 της 20ής Νοεμβρίου 2000, οι υπηρεσίες της Επιτροπής ζήτησαν από τις αρμόδιες αρχές να διευκρινίσουν αν είχαν ήδη χορηγηθεί ενισχύσεις στον τομέα των γεωργικών προϊόντων του παραρτήματος I της συνθήκης βάσει των διατάξεων σχετικά με τις οποίες η Επιτροπή είχε αποφασίσει να κινησει την υπό εξέταση επίσημη διαδικασία. Σ' αυτή την ίδια κοινοποίηση, οι υπηρεσίες της Επιτροπής ανέφεραν ότι εάν οι ιταλικές αρχές είχαν διασφαλίσουν την ελλειπή διανομή ενισχύσεων στο γεωργικό τομέα με βάση τις αναφερόμενες διατάξεις και αν οι ιταλικές αρχές κατήργησαν τις ισχύουσες διατάξεις του νόμου στο βαθμό στον οποίο εφαρμόζονταν στο γεωργικό τομέα, αυτές οι ίδιες αρχές καλούντο να λάβουν υπόψη τους και τη δυνατότητα απόσυρσης της υπό εξέταση κοινοποίησης.
- (73) Οι ιταλικές αρχές δεν απάντησαν σ' αυτήν την αίτηση. Ελλείψει ορισμένων πληροφοριών η Επιτροπή διατηρεί, ωστόσο, το δικαίωμα να θεωρήσει ότι δεν εκτελέστηκαν οι εν λόγω ενισχύσεις. Η εξέτασή τους εμπίπτει ωστόσο στο πλαίσιο της εφαρμογής των κατευθυντηρίων γραμμών⁽²⁷⁾.

Εφαρμοζόμενες διατάξεις

- (69) Η δυνατότητα εφαρμογής της παρέκκλισης του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) τη Συνθήκης πρέπει να εκτιμηθεί με βάση τις διατάξεις που διέπουν τη χορήγηση των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της γεωργίας ή τις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας⁽²⁴⁾ (που καλούνται εφεξής: οι «κατευθυντήριες γραμμές»).
- (70) Σύμφωνα με το στοιχείο 23.3 των κατευθυντηρίων γραμμών, η Επιτροπή εφαρμόζει αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές αρχής γενομένης από την 1η Ιανουαρίου 2000 τόσο στις νέες κοινοποιήσεις κρατικών ενισχύσεων όσο και στις τρέχουσες κοινοποιήσεις την ημερομηνία αυτή. Οι παράνομες ενισχύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 στοιχείο στ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/99 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ⁽²⁵⁾ θα εκτιμηθούν σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες και κατευθυντήριες γραμμές κατά την ημερομηνία κατά την οποία χορηγήθηκαν.
- (71) Με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες, ο περιφερειακός νόμος αριθ. 33/1996 κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή και το άρθρο του 63 προβλέπει ανασταλτική ρήτρα η οποία υπάγει τη χορήγηση των κρατικών ενισχύσεων που θεσπίζονται από αυτήν στην έγκρισή τους εκ μέρους της Επιτροπής⁽²⁶⁾.
- (72) Με το φαξ AGR 029182 της 20ής Νοεμβρίου 2000, οι υπηρεσίες της Επιτροπής ζήτησαν από τις αρμόδιες αρχές να διευκρινίσουν αν είχαν ήδη χορηγηθεί ενισχύσεις στον τομέα των γεωργικών προϊόντων του παραρτήματος I της συνθήκης βάσει των διατάξεων σχετικά με τις οποίες η Επιτροπή είχε αποφασίσει να κινησει την υπό εξέταση επίσημη διαδικασία. Σ' αυτή την ίδια κοινοποίηση, οι υπηρεσίες της Επιτροπής ανέφεραν ότι εάν οι ιταλικές αρχές είχαν διασφαλίσουν την ελλειπή διανομή ενισχύσεων στο γεωργικό τομέα με βάση τις αναφερόμενες διατάξεις και αν οι ιταλικές αρχές κατήργησαν τις ισχύουσες διατάξεις του νόμου στο βαθμό στον οποίο εφαρμόζονταν στο γεωργικό τομέα, αυτές οι ίδιες αρχές καλούντο να λάβουν υπόψη τους και τη δυνατότητα απόσυρσης της υπό εξέταση κοινοποίησης.
- (73) Οι ιταλικές αρχές δεν απάντησαν σ' αυτήν την αίτηση. Ελλείψει ορισμένων πληροφοριών η Επιτροπή διατηρεί, ωστόσο, το δικαίωμα να θεωρήσει ότι δεν εκτελέστηκαν οι εν λόγω ενισχύσεις. Η εξέτασή τους εμπίπτει ωστόσο στο πλαίσιο της εφαρμογής των κατευθυντηρίων γραμμών⁽²⁷⁾.

Άρθρο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996

- (74) Το άρθρο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 προβλέπει ενίσχυση για την αντιστάθμιση των επιπλέον δαπανών μεταφοράς που πραγματοποίησαν οι επιχειρήσεις οι οποίες

⁽²⁵⁾ ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1.

⁽²⁶⁾ Το άρθρο 63 (διαδικασία ελέγχου ΕΚ) αναφέρει τα εξής: «1. Οι παρεμβάσεις που αναφέρονται στον παρόντα νόμο υπάγονται στην τήρηση των κοινοτικών κανόνων που ισχύουν σε θέματα κρατικών ενισχύσεων καθώς και στον καθορισμό των διαδικασιών που αναφέρονται στο άρθρο 93 παράγραφοι 2 και 3 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. 2. Η ενδεχόμενη αναστολή των αποτελεσμάτων ενός κανόνα συνεπεία της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 93 της συνθήκης, δεν προδικάζει την εφαρμογή των άλλων διατάξεων, που περιέχονται στον παρόντα νόμο, που δεν αποτελούν αντικείμενο παρατήρησης ή έχουν εκτιμηθεί θετικά από την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

⁽²⁷⁾ Βλέπε υποσημείωση 21.

⁽²⁴⁾ Βλέπε υποσημείωση 21.

δραστηριοποιούνται στη Σικελία για τη μεταφορά εκτός του νησιού εμπορευμάτων που παρήχθησαν και/ή μεταπονήθηκαν στο περιφερειακό έδαφος. Η ενίσχυση δικαιολογείται από την απομακρυσμένη θέση εγκατάστασης των επιχειρήσεων ως προς τις κυριότερες εθνικές και ευρωπαϊκές αγορές. Η ενίσχυση προορίζεται για τις επιχειρήσεις όλων των παραγωγικών τομέων (με εξαίρεση τις επιχειρήσεις του εξορυκτικού τομέα και του τομέα παραγωγής υδροηλεκτρικής ενέργειας, η θέση εγκατάστασης των οποίων στην περιφέρεια δεν οφείλεται σε ελεύθερη επιλογή) που χρησιμοποιούν σιδηροδρομικά, οδικά, θαλάσσια και αέρια ή μεικτά συστήματα μεταφοράς και, ως εκ τούτου, στη μεταφορά γεωργικών προϊόντων. Η ενίσχυση αντιστοιχεί στη διετία 1997-1998. Η εισφορά υπολογίζεται με βάση τα χιλιόμετρα που διανύθηκαν και το μεταφερόμενο βάρος, με αναφορά στη διακίνηση των εμπορευμάτων στο εσωτερικό των εθνικών συνόρων. Ο ποσοτικός υπολογισμός της επιπλέον δαπάνης καθορίζεται ετησίως με διάταγμα του προέδρου της περιφέρειας, λαμβάνοντας υπόψη τον πιο οικονομικό τρόπο μεταφοράς και την πιο ευθεία οδό ανάμεσα στον τόπο παραγωγής ή μεταποίησης και στα σημεία εμπορίας. Η ενίσχυση για την επιπλέον δαπάνη δεν μπορεί να υπερβεί τις δαπάνες που πράγματι πραγματοποιήθηκαν.

- (75) Στην απόφασή της να κινήσει την υπό εξέταση επίσημη διαδικασία, η Επιτροπή παρατήρησε ότι, όσον αφορά τον τομέα της γεωργίας, η ενίσχυση αποτελούσε, ουσιαστικά, μια τροποποιημένη μορφή της ενίσχυσης που προβλέπεται στο άρθρο 90 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/1993 το οποίο με τη σειρά του ήταν αντικείμενο, στο πλαίσιο της διαδικασίας C 30/95, μιας αρνητικής τελικής απόφασης για την κατάργηση του μέτρου και την ανάκτηση των ενδεχομένως καταβληθέντων ποσών⁽²⁸⁾. Η αιτιολογία που οδήγησε την Επιτροπή να εκδώσει αυτή την απόφαση παραμένει ουσιαστικά σε ισχύ⁽²⁹⁾.
- (76) Ειδικότερα, η Επιτροπή παρατήρησε ότι οι ενισχύσεις αυτού του τύπου ήταν ενισχύσεις για τη λειτουργία ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά. Αυτός ο τύπος ενίσχυσης που χρηματοδοτεί μέρος των δαπανών διαχείρισης που βαρύνουν τους δικαιούχους δεν έχει καμιά διαρκή και διαρθρωτική επίπτωση στους δικαιούχους τομείς και χρησιμεύει αποκλειστικά για να προσδώσει ένα πλεονέκτημα στους σικελούς παραγωγούς που εμπορεύονται στην αγορά και εκτός των περιφερειακών συνόρων προϊόντα τα οποία δεν απολαύουν ούτε στην Ιταλία ούτε σε άλλα κράτη μέλη ανάλογων μέτρων.
- (77) Με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές, η εκτίμηση αυτού του μέτρου από την Επιτροπή δεν αλλάζει. Ιδίως, το στοιχείο 3.5 των κατευθυντήριων γραμμών ορίζει ότι, για να θεωρούνται συμβίβαστες με την κοινή αγορά οι ενισχύσεις πρέπει να περιέχουν ένα κίνητρο ή να απαιτούν ένα αντάλλαγμα από τον δικαιούχο. Αφήνοντας κατά μέρος τις εξαιρέσεις που προβλέπονται ρητά από την κοινοτική νομοθεσία

ή από τις κατευθυντήριες γραμμές, οι μονομερείς κρατικές ενισχύσεις, οι οποίες αποσκοπούν καθαρά στη βελτίωση της χρηματοοικονομικής κατάστασης των παραγωγών δίχως να συνεισφέρουν με κανένα τρόπο στην ανάπτυξη του τομέα και, ειδικότερα, οι ενισχύσεις που χορηγούνται αποκλειστικά με βάση την τιμή, την ποσότητα, τη μονάδα παραγωγής ή τη μονάδα μέσων παραγωγής θεωρούνται ενισχύσεις για τη λειτουργία, ασυμβίβαστες με την κοινοτική αγορά. Άλλωστε, από την ίδια τους τη φύση, οι ενισχύσεις αυτές μπορούν να επηρεάσουν τους μηχανισμούς των κοινών οργανώσεων αγορών.

- (78) Η υπό εξέταση ενίσχυση δεν περιέχει κανένα κίνητρο ούτε απαιτεί κανένα αντάλλαγμα από τον δικαιούχο. Ούτε οι κατευθυντήριες γραμμές ούτε άλλη κοινοτική νομοθεσία προβλέπουν κρατικές ενισχύσεις αυτού του τύπου και η υπό εξέταση ενίσχυση έχει καθαρά στόχο τη βελτίωση της χρηματοοικονομικής κατάστασης των παραγωγών δίχως να συνεισφέρει με κανένα τρόπο στην ανάπτυξη του τομέα.
- (79) Στις παρατηρήσεις τους, οι ιταλικές αρχές ανέφεραν ότι η ενίσχυση έχει στόχο να προωθήσει τις διατροφικές μεταφορές και τη βελτίωση του τομέα μεταφορών. Ωστόσο, η υπό εξέταση ενίσχυση αφορά σαφώς τις επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν οποιονδήποτε μεταφορέα για να μεταφέρουν τα προϊόντα τους στις αγορές οι οποίες βρίσκονται εκτός της Σικελίας. Στην υπό εξέταση περίπτωση, οι επιχειρήσεις αυτές δραστηριοποιούνται στους τομείς της παραγωγής, της μεταποίησης και της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων που αναφέρονται στο παράρτημα I της συνθήκης. Η ενίσχυση απαλλάσσει τις επιχειρήσεις αυτές από τις δαπάνες μεταφοράς των εμπορευμάτων τους, οι οποίες βαρύνουν κανονικά αυτές τις ίδιες επιχειρήσεις. Δεν δόθηκε καμιά απόδειξη του γεγονότος ότι η ενίσχυση έχει στόχο να ευνοήσει έναν ειδικότερο τύπο μεταφοράς ή ότι η ενίσχυση μεταφέρθηκε στον τομέα μεταφορών. Όλες οι παρατηρήσεις τις οποίες υπέβαλαν οι αρμόδιες αρχές σχετικά με τον τομέα μεταφορών και οι αναφορές τους στο άρθρο 77 (βλέπε 73) της συνθήκης προκύπτουν ως εκ τούτου ανεφάρμοστες στην υπό συζήτηση περίπτωση και δεν έχουν καμιά βάση.
- (80) Από όσα αναφέρονται παραπάνω, συνάγεται ότι το μέτρο που αναφέρεται στο άρθρο I του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996, υπέρ των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς της παραγωγής, της μεταποίησης ή/και της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων που αναφέρονται στο παράρτημα I της συνθήκης περιέχει, δυνητικά τόσο από την προηγούμενη τακτική της Επιτροπής όσο και από τις σημερινές κατευθυντήριες γραμμές ενισχύσεις για τη λειτουργία με στόχο την απαλλαγή των δικαιούχων από τις δαπάνες μεταφοράς τους.
- (81) Εφόσον το υπό εξέταση μέτρο δεν περιέχει κανένα κίνητρο ούτε απαιτεί κανένα αντάλλαγμα από τον δικαιούχο και εφόσον η Σικελία δεν είναι μια από τις ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιφέρειες για τις οποίες το σημείο 16 των κατευθυντήριων γραμμών προβλέπει τη δυνατότητα να χορηγούν

⁽²⁸⁾ Βλέπε υποσημειώσεις 4 και 5.

⁽²⁹⁾ Βλέπε υποσημείωση 6.

ενισχύσεις για τη λειτουργία, δεν μπορεί να δοθεί καμιά αιτιολόγηση σύμφωνα με τους κανόνες που εφαρμόζονται στις κρατικές ενισχύσεις για τον τομέα της γεωργίας στην υπό εξέταση περίπτωση που προκύπτει ότι είναι απλώς μια ενίσχυση για τη λειτουργία με στόχο την απαλλαγή των δικαιούχων από τις δαπάνες μεταφοράς τους.

- (82) Με την ιδιότητά της αυτή, η ενίσχυση αυτή δεν μπορεί να απολαύσει της παρέκκλισης του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης. Όπως αποδεικνύεται επίσης στα στοιχεία 56 έως 67 η ενίσχυση δεν μπορεί ούτε να απολαύσει των παρεκκλίσεων του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχεία α) και β) ούτε οποιασδήποτε άλλης παρέκκλισης προβλέπεται από τη συνθήκη. Η ενίσχυση αυτή πρέπει ως εκ τούτου να θεωρηθεί μη συμβίβαστη με την κοινή αγορά και επομένως δεν μπορεί να χορηγηθεί.

Άρθρο 10 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996

- (83) Το άρθρο 10 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 επεκτείνει την εφαρμογή των διατάξεων που αναφέρονται στα άρθρα 51, 52, 53 και 54 του περιφερειακού νόμου αριθ. 3/1986 στις κλαδικές κοινοπραξίες που αποτελούνται από γεωργικές, βιοτεχνικές και εμπορικές επιχειρήσεις οι οποίες ασχολούνται με την παραγωγή, την επεξεργασία και την εμπορία ανθέων και φυτών. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που διεπίβασαν οι αρμόδιες αρχές, με επιστολή τους στις 3 Ιουνίου 1996, οι εν λόγω ενισχύσεις είναι αορίστου διάρκειας.
- (84) Η απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία έχει ως αντικείμενο την ενίσχυση του άρθρου 10, στο μέτρο στο οποίο το εν λόγω άρθρο παραπέμπει στο άρθρο 53 στοιχείο γ) του περιφερειακού νόμου αριθ. 3/1986. Η ενίσχυση για τη δημιουργία κοινών διαρθρώσεων μπορεί να χορηγηθεί έως ποσοστό ύψους 80 % για την επιδότηση των ακόλουθων αποδεκτών δαπανών: αγορά οικοπέδων, οικοδόμηση των αναγκαίων κτιρίων, αγορά και αναδόμηση υπαρχόντων ακινήτων καθώς και την αγορά οποιασδήποτε άλλης σταθερής διάρθρωσης που είναι απαραίτητη για τις δραστηριότητες των συνεταιρισμών.
- (85) Στον τομέα αυτό, δυνάμει των διατάξεων που ίσχυαν τότε ⁽³⁰⁾, οι εθνικές ενισχύσεις έπρεπε να είναι σύμφωνες με τα τομεακά όρια που αναφέρονται στο στοιχείο 1.2, δεύτερη και τρίτη περίπτωση του παραρτήματος της απόφασης 94/173/ΕΟΚ και το ύψος της ενίσχυσης δεν μπορούσε να υπερβεί, στις περιφέρειες του στόχου 1 όπως η Σικελία, το 75 % της δαπάνης της επένδυσής.
- (86) Το προβλεπόμενο ποσοστό για την υπό εξέταση ενίσχυση ήταν 80 % και δεν δόθηκε καμιά πληροφόρηση η οποία θα επέτρεπε να ελεγχθεί η τήρηση των εφαρμοστέων τομεακών ορίων.
- (87) Στις παρατηρήσεις τις σχετικές με το εν λόγω μέτρο, οι ιταλικές αρχές κοινοποίησαν, πάνω απ'όλα, ότι, οι ενισχύσεις αυτές δεν ήταν σωρευτικές με άλλες περιφερειακού χαρακτήρα ή εθνικές ενισχύσεις και ότι εχορηγούντο έως το 80 % της τεκμηριωμένης δαπάνης επί μεγίστου ποσού ύψους 1 000 εκατ. λιρετών ή 1 200 εκατ. λιρετών για τις διαρθρώσεις των κοινοπραξιών δευτέρου βαθμού. Άλλωστε, σύμφωνα με τις αρμόδιες αρχές, οι λεπτομέρειες υπολογισμού του ποσοστού του 80 % ήταν διαφορετικές από εκείνες που εφαρμόζονταν από την Επιτροπή εφόσον το περιφερειακό μέτρο αναφέρεται στην τεκμηριωμένη δαπάνη επί μεγίστου ποσού ενώ το μέγιστο ποσοστό που εφαρμόζεται από την Επιτροπή είναι 75 % και αναφέρεται στο κόστος της επένδυσής.
- (88) Με επιστολή τους στις 28 Ιουνίου 2001, οι αρμόδιες αρχές κοινοποίησαν ότι, το άρθρο 51 του περιφερειακού νόμου αριθ. 32/2000 μείωσε το προβλεπόμενο από το άρθρο 33 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του περιφερειακού νόμου αριθ. 3/1986 ποσοστό της ενίσχυσης σε 50 % της τεκμηριωμένης δαπάνης επί μεγίστου ποσού 1 000 εκατ. λιρετών ή 1 200 εκατ. λιρετών για τις διαρθρώσεις των κοινοπραξιών δευτέρου βαθμού. Οι ιταλικές αρχές διευκρίνισαν άλλωστε ότι η ενίσχυση αφορά τις δραστηριότητες παραγωγής, επεξεργασίας και εμπορίας ανθέων και φυτών και ότι μεταξύ των αποδεκτών δαπανών περιλαμβάνονται οι δαπάνες που προκύπτουν από την αγορά της περιοχής εγκατάστασης του ακινήτου και εκείνες που είναι εγγενείς της οικοδόμησης αυτού του ίδιου ακινήτου καθώς και οι δαπάνες που προκύπτουν από την αγορά προϋπαρχουσών διαρθρώσεων και ενδεχομένων έργων αποκατάστασης και προσαρμογής αυτών. Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι αφού το άρθρο 10 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 παραπέμπει στο άρθρο 53 του νόμου αριθ. 3/1986 και όχι, αντίθετα, στο άρθρο 33 του νόμου αυτού, δεν είναι βέβαιο ότι η μείωση του ποσοστού ενίσχυσης αναφέρεται πράγματι στα μέτρα για τα οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 53 του νόμου αριθ. 3/1986 και στο άρθρο 10 του νόμου αριθ. 33/1996.
- (89) Οι πληροφορίες αυτές δεν τροποποιούν ωστόσο την εκτίμηση που πραγματοποίησε η Επιτροπή στην απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία όσον αφορά την εν λόγω ενίσχυση.
- (90) Για τους λόγους που αναφέρονται παρακάτω, το μέτρο το οποίο έχει αόριστη διάρκεια δεν θεωρείται συμβίβαστο με τις διατάξεις σε θέματα κρατικών ενισχύσεων στις επενδύσεις στον τομέα της παραγωγής, της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων του παραρτήματος I που εφαρμόζονται από την 1η Ιανουαρίου 2000 και αναφέρονται στα στοιχεία 4.1 και 4.2 των κατευθυντήριων γραμμών ⁽³¹⁾
- (91) Σε θέματα ενισχύσεων για τη μεταποίηση και την εμπορία οι κατευθυντήριες γραμμές ορίζουν ότι, κατά κανόνα, παρέχεται ενίσχυση στις επενδύσεις του τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων μόνον σε αποδεδειγμένα επικερδείς επιχειρήσεις, με βάση την εκτίμηση των

⁽³⁰⁾ Βλέπε υποσημείωση 7.

⁽³¹⁾ Βλέπε υποσημείωση 21.

προοπτικών τους ⁽³²⁾ και ότι τηρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις σε θέματα περιβάλλοντος, υγιεινής και καλής μεταχείρισης των ζώων. Ωστόσο, αν οι επενδύσεις πραγματοποιούνται με σκοπό τη συμμόρφωση στις νέες ελάχιστες απαιτήσεις σε θέματα περιβάλλοντος, υγιεινής ή καλής μεταχείρισης των ζώων, η στήριξη μπορεί να χορηγηθεί προκειμένου να ικανοποιηθούν αυτές οι νέες απαιτήσεις. Το ποσοστό ενίσχυσης δεν μπορεί να υπερβεί το 50 % των επενδύσεων που είναι επιλέξιμες να εωφεληθούν απ'αυτό στις περιφέρειες του στόχου 1 και το 40 % στις άλλες περιφέρειες. Οι αποδεκτές δαπάνες περιλαμβάνουν: την κατασκευή, την αγορά ή τη βελτίωση των ακινήτων, τα καινούργια μηχανήματα και εξοπλισμούς, συμπεριλαμβανομένων και των προγραμμάτων πληροφορικής, των γενικών δαπανών, όπως είναι οι πληρωμές των αρχιτεκτόνων, των μηχανικών και των συμβούλων, των μελετών σκοπιμότητας, την αγορά διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και αδειών εκμετάλλευσης, έως μέγιστο όριο 12 % των προαναφερομένων δαπανών.

- (92) Δεν μπορούν να χορηγηθούν ενισχύσεις εάν δεν παρέχονται επαρκείς αποδείξεις ύπαρξης φυσιολογικών διεξόδων της αγοράς για τα εν λόγω προϊόντα. Για το σκοπό αυτό, πρέπει να πραγματοποιείται εκτίμηση, στο κατάλληλο επίπεδο, επικεντρωμένη στα σχετικά προϊόντα, στους τύπους επενδύσεων και στην ύπαρξουσα και προβλεπόμενη ικανότητα. Για το σκοπό αυτό, θα ληφθούν υπόψη ενδεχόμενοι περιορισμοί στην παραγωγή ή περιορισμοί της κοινοτικής στήριξης στο πλαίσιο των κοινών οργανώσεων αγοράς. Ειδικότερα, δεν πρέπει να χορηγηθεί καμιά ενίσχυση η οποία παραβιάζει τις απαγορεύσεις ή τους περιορισμούς που έχουν καθοριστεί στις κοινές οργανώσεις αγοράς.
- (93) Αν και, όπως προκύπτει για το έτος 2000, το ποσοστό ενίσχυσης μπορεί να μειωθεί σε 50 %, οι ενισχύσεις για τις οποίες γίνεται λόγος στο άρθρο 10 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 δεν τηρούν καμιά από τις άλλες απαιτήσεις που εκτίθενται στα προαναφερθέντα σημεία. Ειδικότερα, δεν αποδείχθηκε η ύπαρξη φυσιολογικών διεξόδων αγοράς για τα προϊόντα. Επιπλέον, δεν ικανοποιούνται οι όροι αποκόμισης κέρδους και τήρησης των ελαχίστων απαιτήσεων στον τομέα του περιβάλλοντος, υγιεινής και καλής μεταχείρισης των ζώων. Όσον αφορά τις επιλέξιμες δαπάνες, δεν μπορεί να εγκριθεί η αγορά οικοπέδων.
- (94) Όσον αφορά τις ενισχύσεις στην πρωτογενή παραγωγή που διέπονται από το σημείο 4.1 των κατευθυντηρίων γραμμών, αφήνοντας κατά μέρος τις εξαιρέσεις για τις οποίες γίνεται λόγος στο σημείο 4.1.2 αυτών των ίδιων, οι οποίες δεν είναι επιλέξιμες στο υπό συζήτηση θέμα, το μέγιστο όριο της δημόσιας χρηματοδότησης, εκπεφρασμένο σε ποσοστιαίο εκατοστό του όγκου της επένδυσης που μπορεί να απολαύσει των ενισχύσεων αυτών, περιορίζεται σε 40 % ή σε 50 % στις μειονεκτούσες περιοχές όπως καθορίζονται στο άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 του Συμβουλίου,

της 17ης Μαΐου 1999, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) και για την τροποποίηση και κατάργηση ορισμένων κανονισμών ⁽³³⁾. Στην περίπτωση που οι επενδύσεις πραγματοποιούνται από νέους γεωργούς μέσα σε πέντε χρόνια από την εγκατάστασή τους, τα ανώτατα αυτά όρια αυξάνονται έως 45 % και 55 %, αντιστοίχως.

- (95) Οι ενισχύσεις στις επενδύσεις χορηγούνται αποκλειστικά και μόνον σε επιχειρήσεις που μπορεί να αποδειχθεί ότι είναι κερδοφόρες βάσει εκτίμησης των προοπτικών ⁽³⁴⁾ και των οποίων ο κάτοχος διαθέτει τις κατάλληλες επαγγελματικές γνώσεις και αρμοδιότητες. Η επιχείρηση πρέπει να ικανοποιεί τις ελάχιστες κοινοτικές απαιτήσεις σε θέματα περιβάλλοντος, υγιεινής και καλής μεταχείρισης των ζώων. Ωστόσο, εάν οι επενδύσεις πραγματοποιούνται με σκοπό τη συμμόρφωση προς τις νέες ελάχιστες απαιτήσεις σε θέματα περιβάλλοντος, υγιεινής ή καλής μεταχείρισης των ζώων, η στήριξη μπορεί να χορηγηθεί για την ικανοποίηση αυτών των νέων απαιτήσεων.
- (96) Δεν επιδοτούνται επενδύσεις σκοπός των οποίων είναι η αύξηση της παραγωγής προϊόντων που δεν βρίσκουν φυσιολογικές διεξόδους στις αγορές. Η ύπαρξη φυσιολογικών διεξόδων στις αγορές πρέπει να εκτιμάται σε κατάλληλο επίπεδο, συναρτήσει των εν λόγω προϊόντων, του τύπου επένδυσης και της προβλεπόμενης και υπάρχουσας ικανότητας. Θα ληφθούν υπόψη ενδεχόμενοι περιορισμοί στην παραγωγή ή περιορισμοί της κοινοτικής οικονομικής στήριξης στο πλαίσιο των κοινών οργανώσεων αγοράς. Οσάκις, στο πλαίσιο μιας κοινής οργάνωσης αγοράς, ισχύουν περιορισμοί στην παραγωγή ή περιορισμοί της κοινοτικής οικονομικής στήριξης σε επίπεδο μεμονωμένων γεωργών, επιχειρήσεων ή εγκαταστάσεων μεταποίησης, δεν θα χρηματοδοτούνται οι επενδύσεις οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγής πέρα από τα όρια αυτά.
- (97) Οι επιλέξιμες δαπάνες περιλαμβάνουν: την κατασκευή, την αγορά ή τη βελτίωση ακινήτων, τα καινούργια μηχανήματα και εξοπλισμούς ⁽³⁵⁾, συμπεριλαμβανομένων και των προ-

⁽³³⁾ ΕΕ L 160 της 26.6.1999, σ. 80.

⁽³⁴⁾ Βλέπε σημείωση αριθ. 32.

⁽³⁵⁾ Η αγορά ήδη χρησιμοποιημένου υλικού μπορεί να θεωρηθεί ως επιλέξιμη δαπάνη σε περιπτώσεις οι οποίες αιτιολογούνται καταλλήλως αρκεί να ανταποκρίνονται συγχρόνως στους εξής τέσσερις όρους:

- α) μια δήλωση του αγοραστή πρέπει να βεβαιώνει την ακριβή προέλευση του υλικού και να επιβεβαιώνει ότι γι'αυτό το ίδιο υλικό δεν χορηγήθηκε, ήδη, εθνική ή κοινοτική ενίσχυση·
- β) η αγορά αυτού του υλικού πρέπει να αντιπροσωπεύει ένα ιδιαίτερο πλεονέκτημα για το πρόγραμμα ή το σχέδιο ή να επιβάλλεται από εξαιρετικές περιστάσεις (όταν δεν είναι διαθέσιμο νέο υλικό παρά μόνον μακροπρόθεσμα, πράγμα το οποίο απειλεί την ορθή εκτέλεση του έργου)·
- γ) μείωση των σχετικών δαπανών (και επομένως του ποσού της ενίσχυσης), ως προς το κόστος αυτού του ίδιου υλικού αν αγοραστεί καινούργιο, διατηρώντας μια ορθή αναλογία δαπανών-κερδών για την ενέργεια·
- δ) τα τεχνικά ή/και τεχνολογικά χαρακτηριστικά του ήδη χρησιμοποιημένου υλικού πρέπει να είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις του σχεδίου.

⁽³²⁾ Δεν μπορούν να χορηγηθούν ενισχύσεις σε επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες, εκτός και αν οι ενισχύσεις αυτές πληρούν τους όρους που ορίζονται στις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση των επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες.

- γραμμάτων πληροφορικής, των γενικών δαπανών, όπως είναι οι πληρωμές των αρχιτεκτόνων, των μηχανικών και των συμβούλων, των μελετών σκοπιμότητας, της αγοράς διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και αδειών εκμετάλλευσης, έως ανώτατο όριο 12 % των προαναφερθεισών δαπανών, η αγορά οικοπέδων συμπεριλαμβανομένων νομίμων δαπανών, φόρων και δαπανών καταχώρησης. Οι επιλέξιμες δαπάνες δεν πρέπει να υπερβαίνουν συνολικά τα όρια των συνολικών επενδύσεων που ορίζονται από τα κράτη μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού αριθ. (ΕΚ) αριθ. 1257/1999.
- (98) Κατ' αναλογία, η Επιτροπή εφαρμόζει άλλωστε αυτές τις διατάξεις στις επενδύσεις της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής που δεν πραγματοποιούνται από γεωργούς, παραδείγματος χάρι, την αγορά εκ μέρους ενώσεων παραγωγών εξοπλισμών για κοινή χρήση.
- (99) Προφανώς, οι ενισχύσεις για τις οποίες γίνεται λόγος στο άρθρο 10 δεν ικανοποιούν τις διατάξεις που εφαρμόζονται σήμερα στις ενισχύσεις στις επενδύσεις της πρωτογενούς παραγωγής. Αν και όπως φαίνεται, το ποσοστό της ενίσχυσης μπορεί να μειωθεί σε 50 % το 2000, δεν υπάρχει εγγύηση ότι η ενίσχυση δεν θα χορηγηθεί σε επενδύσεις με σκοπό την αύξηση της παραγωγής προϊόντων που δεν βρίσκουν φυσιολογική διέξοδο στις αγορές. Επιπλέον, δεν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις αποκόμισης κέρδους, κατάλληλων γνώσεων και επαγγελματικών αρμοδιοτήτων ούτε η τήρηση των ελαχίστων κοινοτικών απαιτήσεων σε θέματα περιβάλλοντος, υγιεινής και καλής μεταχείρισης των ζώων.
- (100) Με βάση όσα αναφέρονται παραπάνω, η ενίσχυση για την οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 10 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996, στο βαθμό στον οποίο παραπέμπει στο άρθρο 53, στοιχείο γ), του περιφερειακού νόμου αριθ. 3/1986 δεν είναι συμβιβάσιμη με τις διατάξεις στα θέματα κρατικών ενισχύσεων υπέρ των επενδύσεων στον τομέα της παραγωγής, της μεταποίησης και της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων του παραρτήματος Ι. Δεν μπορεί επομένως να ισχύσει για την ενίσχυση αυτή η παρέκκλιση του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης. Συνεπώς, θα πρέπει να θεωρηθεί μη συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά και δεν μπορεί να χορηγηθεί.
- Άρθρο 19 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996**
- (101) Το άρθρο 19 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 προβλέπει εισφορές έως μέγιστο ποσοστό 80 % για την υλοποίηση, στις γεωργικές επιχειρήσεις, εγκαταστάσεων για την παραγωγή ηλεκτρικής, θερμικής ή μηχανικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Ειδικότερα, η διάταξη προβλέπει την αύξηση του ύψους των εισφορών στον κύριο λογαριασμό που προβλέπονται στο άρθρο 12 εδάφιο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 308/1982 και στο άρθρο 13 εδάφιο 1 του εθνικού νόμου αριθ. 10/1991 για τις οποίες το μέγιστο ποσοστό που ορίζεται από τους εθνικούς νόμους είναι 55 % ή 65 % για τους συνεταιρισμούς. Η εισφορά στον κύριο λογαριασμό είναι σωρευτική με ένα δάνειο μειωμένου επιτοκίου για την κάλυψη των δαπανών επένδυσης που δεν καλύπτονται από την εισφορά στον κύριο λογαριασμό. Ο προϋπολογισμός για το μέτρο αυτό ανερχόταν σε 2 500 εκατ. λιρέτες. Όπως διευκρινίζεται στο σημείο 2 της αιτιολογικής σκέψης, η απόφαση αυτή αφορά αποκλειστικά τις ενισχύσεις για τα γεωργικά προϊόντα που αναφέρονται στο παράρτημα Ι της συνθήκης.
- (102) Στην απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία, η Επιτροπή παρατήρησε ότι τα μέγιστα προβλεπόμενα ποσοστά του εθνικού νόμου ή το 55 % και 65 % για τους γεωργικούς συνεταιρισμούς, θα πρέπει να συντονιστούν με τα ποσοστά που ισχύουν για τις εθνικές ενισχύσεις στις επενδύσεις στους τομείς της παραγωγής, της μεταποίησης και της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων.
- (103) Κατά τη στιγμή της κίνησης της διαδικασίας, όπως αναφέρεται στην επιστολή προς την Ιταλία, οι εφαρμοζόμενοι σ' αυτόν τον τύπο ενισχύσεων κανόνες απαιτούσαν την τήρηση των παρακάτω όρων:
- α) Έπρεπε να τηρούνται τα μέγιστα ποσοστά ενίσχυσης που εφαρμόζονταν στον τομέα γεωργίας (αθροίζοντας οποιαδήποτε ενίσχυση, με μορφή εισφοράς στον κύριο λογαριασμό ή/και διευκόλυνσης επιδότησης επιτοκίων) τα οποία ήσαν ίσα, αντιστοίχως, προς:
- i) στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής [επενδύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 12 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2328/91], 35 % ή 45 % στις μειονεκτούσες περιοχές σύμφωνα με την οδηγία 75/268/ΕΟΚ·
- ii) στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας, 55 % και 75 % στις περιφέρειες του στόχου 1.
- β) Σε αμφότερες τις περιπτώσεις έπρεπε να τηρούνται τα τομεακά όρια που καθορίζονται, αντιστοίχως, από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2328/91 και το παράρτημα της απόφασης 94/173/ΕΟΚ όπως ορίζεται από τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις, τις σχετικές με τις επενδύσεις στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων.
- (104) Οι ιταλικές αρχές δεν παρείχαν καμία διαβεβαίωση σχετικά με την τήρηση αυτών των όρων. Ως εκ τούτου το υπό εξέταση μέτρο δεν ικανοποιεί κανέναν από τους κανόνες που εφαρμόζονταν για τις ενισχύσεις στις επενδύσεις στους τομείς της παραγωγής, της μεταποίησης ή/και της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων του παραρτήματος Ι της συνθήκης.
- (105) Το μέτρο δεν ανταποκρίνεται ούτε στους κανόνες που ισχύουν, σήμερα, στο θέμα των ενισχύσεων στις επενδύσεις στους τομείς της παραγωγής, της μεταποίησης ή/και της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων του παραρτήματος Ι της συνθήκης. Οι κανόνες αυτοί περιέχονται στα σημεία 4.1 και 4.2 των κατευθυντηρίων γραμμών.

- (106) Αν και το μέτρο θεσπίζει ενισχύσεις για την πραγματοποίηση εγκαταστάσεων στις γεωργικές επιχειρήσεις για την παραγωγή ηλεκτρικής, θερμικής ή μηχανικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και επομένως ενισχύσεις κατά την έννοια του σημείου 4.1 των κατευθυντηρίων γραμμών (στο οποίο επίσης παραπέμπει και το σημείο 4.3 αυτών των ίδιων κατευθυντηρίων γραμμών), η εκτίμησή του θα γίνει, έτσι όπως έγινε κατά τη στιγμή της κίνησης της υπό εξέταση επίσημης διαδικασίας, και με βάση τους κανόνες που εφαρμόζονται σήμερα στη μεταποίηση και την εμπορία των γεωργικών προϊόντων του παραρτήματος I της συνθήκης.
- (107) Οι εφαρμοζόμενοι κανόνες στον τομέα των ενισχύσεων στις επενδύσεις στη μεταποίηση και την εμπορία αναφέρονται στο πλαίσιο της εκτίμησης των προβλεπόμενων από το άρθρο 10 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/96 ενισχύσεων. Όπως συμβαίνει και για τις ενισχύσεις που θεσπίζονται από αυτό το τελευταίο άρθρο και οι ενισχύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 19 δεν ανταποκρίνονται στους κανόνες. Ειδικότερα, δεν υπάρχει καμιά απόδειξη ύπαρξης φυσιολογικών διεξόδων αγοράς για τα εν λόγω προϊόντα. Το ποσοστό ενίσχυσης έως 80 % υπερβαίνει σαφώς το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης που επιτρέπεται από τις κατευθυντήριες γραμμές το οποίο είναι ίσο με 50 %. Αφού η ενίσχυση δεν χορηγείται στο πλαίσιο ενός καθεστώτος περιφερειακής ενίσχυσης το οποίο έχει ήδη εγκριθεί από την Επιτροπή, σύμφωνα με τις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές στον τομέα των περιφερειακών κρατικών ενισχύσεων, η ενίσχυση δεν μπορεί να χορηγηθεί ούτε έως ένα ενδεχόμενο μέγιστο ύψος το οποίο καθορίζεται στο πλαίσιο του εν λόγω καθεστώτος. Άλλωστε δεν πληρούνται ούτε οι όροι αποκόμισης κέρδους και τήρησης των ελαχίστων απαιτήσεων στο θέμα του περιβάλλοντος, υγιεινής και καλής μεταχείρισης των ζώων.
- (108) Σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζονται στο σημείο 4.1 των κατευθυντηρίων γραμμών που εφαρμόζονται στις ενισχύσεις για τις επενδύσεις στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής και στις ενισχύσεις για τις επενδύσεις για την προώθηση της διαφοροποίησης των γεωργικών δραστηριοτήτων, αφήνοντας κατά μέρος τις εξαιρέσεις για τις οποίες γίνεται λόγος στο σημείο 4.1.2, το μέγιστο ύψος της δημόσιας χρηματοδότησης, εκπεφρασμένο σε ποσοστιαίο εκατοστό του όγκου της επένδυσης που μπορεί να απολαύσει των ενισχύσεων περιορίζεται σε 40 % ή 50 % στις μειονεκτούσες περιοχές, όπως προσδιορίζονται στο άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/1999. Ωστόσο, εφόσον οι επενδύσεις πραγματοποιούνται από νέους γεωργούς εντός πέντε ετών από την εγκατάστασή τους, τα εκατοστιαία αυτά ποσοστά μπορούν να ανέλθουν σε μέγιστο ύψος 45 % και 55 %, αντιστοίχως. Σύμφωνα με το σημείο 4.1.2 εφόσον οι επενδύσεις περιλαμβάνουν συμπληρωματικές δαπάνες οι οποίες αποδίδονται στην προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος ή στη βελτίωση των όρων υγιεινής και καλής μεταχείρισης των ζώων, τα μέγιστα ποσοστά 40 % και 50 % που αναφέρονται στο σημείο 4.1.1.2 μπορούν να αυξηθούν αντιστοίχως κατά 20 % και 25 %. Η επαύξηση αυτή θα χορηγηθεί μόνον για επενδύσεις που πρόκειται να υπερβούν τις ισχύουσες ελάχιστες κοινοτικές απαιτήσεις. Η επαύξηση θα πρέπει ωστόσο να περιοριστεί ως προς το ποσοστό της, στις επιπλέον επιλέξιμες δαπάνες που είναι αναγκαίες για την υλοποίηση του εν λόγω στόχου και δεν εφαρμόζεται στις επενδύσεις που συνεπάγονται αύξηση της παραγωγικής ικανότητας.
- (109) Η οικονομική στήριξη στις επενδύσεις χορηγείται αποκλειστικά και μόνο σε αποδεδειγμένα επικερδείς επιχειρήσεις βάσει της εκτίμησης των προοπτικών ⁽³⁶⁾ και των οποίων ο κάτοχος διαθέτει τις κατάλληλες επαγγελματικές γνώσεις και ικανότητες. Η επιχείρηση πρέπει να ανταποκρίνεται στις ελάχιστες κοινοτικές απαιτήσεις σε θέματα περιβάλλοντος, υγιεινής και καλής μεταχείρισης των ζώων. Ωστόσο, εάν οι επενδύσεις πραγματοποιούνται με σκοπό τη συμμόρφωση προς τις νέες ελάχιστες απαιτήσεις σε θέματα περιβάλλοντος, υγιεινής και καλής μεταχείρισης των ζώων, η στήριξη μπορεί να χορηγηθεί για την ικανοποίηση αυτών των νέων απαιτήσεων.
- (110) Δεν επιδοούνται επενδύσεις στόχος των οποίων είναι η αύξηση της παραγωγής προϊόντων που δεν βρίσκουν φυσιολογικές διεξόδους στις αγορές. Η ύπαρξη φυσιολογικών διεξόδων στις αγορές θα πρέπει να εκτιμηθεί σε κατάλληλο επίπεδο, συναρτήσει των εν λόγω προϊόντων, του τύπου επένδυσης και της προβλεπόμενης και υπάρχουσας ικανότητας. Θα ληφθούν υπόψη ενδεχόμενοι περιορισμοί στην παραγωγή ή περιορισμοί της κοινοτικής στήριξης στο πλαίσιο των κοινών οργανώσεων αγοράς. Οσάκις, στο πλαίσιο μιας κοινής οργάνωσης αγοράς, ισχύουν περιορισμοί στην παραγωγή ή περιορισμοί της κοινοτικής στήριξης σε επίπεδο μεμονωμένων παραγωγών, επιχειρήσεων ή εγκαταστάσεων μεταποίησης δεν θα χρηματοδοτούνται οι επενδύσεις που μπορούν να έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγής πέρα από τα όρια αυτά.
- (111) Οι επιλέξιμες δαπάνες περιλαμβάνουν: την οικοδόμηση, την αγορά ή τη βελτίωση ακινήτων, τα νέα μηχανήματα και εξοπλισμούς ⁽³⁷⁾, συμπεριλαμβανομένων και των προγραμμάτων πληροφορικής, των γενικών δαπανών, όπως είναι οι πληρωμές των αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, μελετών σκοπιμότητας, αγοράς διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και αδειών εκμετάλλευσης έως μέγιστο όριο 12 % των δαπανών που αναφέρονται παραπάνω, αγορά οικοπέδων συμπεριλαμβανομένων και των νομίμων δαπανών, των φόρων και δαπανών καταχώρησης. Οι επιλέξιμες δαπάνες δεν πρέπει να υπερβαίνουν συνολικά τα όρια των συνολικών επενδύσεων που έχουν οριστεί από τα κράτη μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/1999.
- (112) Κατ' αναλογία, η Επιτροπή εφαρμόζει άλλωστε τους κανόνες που εκτιθενται στο πρώτο τμήμα των επενδύσεων στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή που δεν πραγματοποιήθηκαν από γεωργούς, παραδείγματος χάρι, την αγορά εκ μέρους οργανώσεων παραγωγών εξοπλισμών για κοινή χρήση.

⁽³⁶⁾ Βλέπε υποσημείωση 32.

⁽³⁷⁾ Βλέπε υποσημείωση 35.

- (113) Οι προβλεπόμενες στο άρθρο 19 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 ενισχύσεις δεν τηρούν τους κανόνες που εφαρμόζονται σήμερα στις ενισχύσεις για τις επενδύσεις στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής και στις ενισχύσεις για τις επενδύσεις με στόχο την προώθηση της διαφοροποίησης των γεωργικών δραστηριοτήτων. Ιδιαίτερα, δεν διασφαλίζεται ότι η ενίσχυση δεν χορηγείται σε επενδύσεις στόχος των οποίων είναι η αύξηση της παραγωγής των προϊόντων που δεν βρίσκουν φυσιολογικές διεξόδους στις αγορές. Το ποσοστό ενίσχυσης που μπορεί σε οποιαδήποτε περίπτωση να φθάσει έως το 80 % υπερβαίνει τα μέγιστα ποσοστά που επιτρέπονται από τις κατευθυντήριες γραμμές ή το 40 % (50 % στις μειονεκτούσες περιοχές όπως καθορίζονται στο άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/1999) ή το 45 % (55 % στις μειονεκτούσες περιοχές) εάν οι επενδύσεις πραγματοποιούνται από νέους γεωργούς εντός πέντε ετών από την εγκατάστασή τους ή το 60 % (75 % στις μειονεκτούσες περιοχές) εάν οι επενδύσεις περιλαμβάνουν πρόσθετες δαπάνες οι οποίες οφείλονται στην προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος ή τη βελτίωση των όρων υγιεινής και καλής μεταχείρισης των ζώων σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο σημείο 4.1.2.4 των κατευθυντηρίων γραμμών. Άλλωστε, δεν πληρούνται ούτε οι όροι αποδοτικότητας καταλλήλων γνώσεων και επαγγελματικών ικανοτήτων ούτε οι όροι της τήρησης των ελαχίστων απαιτήσεων σε θέματα περιβάλλοντος, υγιεινής και καλής μεταχείρισης των ζώων.
- (114) Με βάση όσα αναφέρονται παραπάνω, η χορήγηση της ενίσχυσης που προβλέπεται στο άρθρο 19 δεν τηρεί τους κανόνες που εφαρμόζονται στις κρατικές ενισχύσεις για τις επενδύσεις στους τομείς της παραγωγής, της μεταποίησης και της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων του παραρτήματος I της συνθήκης. Για τον λόγο αυτό, η ενίσχυση αυτή δεν μπορεί να τύχει της παρέκκλισης που προβλέπεται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης. Η ενίσχυση αυτή πρέπει, ως εκ τούτου, να θεωρηθεί μη συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά και γι'αυτόν τον ίδιο λόγο δεν μπορεί να χορηγηθεί.
- Άρθρο 17 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996**
- (115) Το άρθρο 17 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 προβλέπει την προκαταβολή εκ μέρους της περιφέρειας, των ποσών που οφείλονται στο κράτος χάρη στην παρέμβαση του Εθνικού Ταμείου Αλληλεγγύης για την αποζημίωση των ζημιών που προκλήθηκαν από φυσικές καταστροφές ή αντίθετες καιρικές συνθήκες (εθνικός νόμος αριθ. 185/92). Η ενίσχυση που προβλέπεται στο άρθρο 17 περιορίζεται στο έτος 1996 για το οποίο προβλέπεται προϋπολογισμός ύψους 20 000 εκατ. λιρετών (βλέπε επιστολή της 3ης Ιουνίου). Οι ενισχύσεις συνίστανται σε εισφορές στον κύριο λογαριασμό για να επιτραπεί στους γεωργούς να ανασυστήσουν το κεφάλαιο διαχείρισης και για την αποκατάσταση των διαρθρώσεων στις γεωργικές επιχειρήσεις οι οποίες επλήγησαν από τα εν λόγω φυσικά γεγονότα. Οι δικαιούχοι είναι επιχειρηματίες γεωργικών επιχειρήσεων οι οποίοι υπέστησαν ζημιές ανώτερες από το 35 % της μεικτής πωλησιμής παραγωγής της επιχείρησης λόγω θερμικών ανισορροπιών και πλημμυρών οι οποίες σημειώθηκαν το 1996.
- (116) Οι προβλεπόμενες στο άρθρο 17 ενισχύσεις μπορούν να συσσωρευθούν με άλλες ενισχύσεις εντός των ορίων που προβλέπονται από τον περιφερειακό νόμο αριθ. 185/1992.
- (117) Στην απόφασή της να κινήσει την υπό εξέταση επίσημη διαδικασία σχετικά με την ενίσχυση που αναφέρεται στο άρθρο 17, η Επιτροπή παρατήρησε ότι η προβλεπόμενη παρέμβαση θα έπρεπε να εξεταστεί με βάση τα κριτήρια που εφαρμόζονταν τότε από την Επιτροπή σε θέματα κρατικών ενισχύσεων για την αποζημίωση ζημιών που προκλήθηκαν από γεγονότα τα οποία εξομοιούνται με φυσικές καταστροφές⁽³⁸⁾. Σύμφωνα με τα κριτήρια αυτά, θα έπρεπε να πληρούνται οι εξής δύο όροι:
- α) οι απώλειες τις οποίες υπέστη ο δικαιούχος της ενίσχυσης θα έπρεπε να αφορούν το 30 % της συνήθους παραγωγής του, υπολογιζομένης με βάση την παραγωγή των τριών προηγούμενων χρόνων ή το 20 % στις μειονεκτούσες περιοχές, σύμφωνα με την οδηγία 75/268/ΕΟΚ·
 - β) οποιαδήποτε δυνατότητα επιπλέον αντιστάθμισης των απωλειών θα έπρεπε να αποκλειστεί.
- (118) Στην απόφασή της, η Επιτροπή παρατήρησε ότι στην υπό εξέταση περίπτωση, οι διαθέσιμες πληροφορίες δεν επέτρεπαν να συναχθεί ότι αμφότεροι οι όροι πληρούντο. Πράγματι, όσον αφορά το άρθρο 17, που μεταφέρει και ενσωματώνει την εθνική νομοθεσία σε θέματα φυσικών καταστροφών και αντίθετων καιρικών συνθηκών, τα περιφερειακά κείμενα που διαβιβάστηκαν περιορίζονταν να παραπέμψουν στις διατάξεις του εθνικού νόμου αριθ. 185/1992 και στις λεπτομέρειες εφαρμογής του, συμπεριλαμβανομένης και μιας επιστολής του Υπουργείου Γεωργίας Α1659 της 2ας Ιουλίου 1996 στην οποία αναφερόταν ότι η ενίσχυση δεν μπορούσε να υπερβεί το 100 % της προκληθείσας ζημιάς. Κατά τη στιγμή της κίνησης της διαδικασίας ελέγχου της εν λόγω ενίσχυσης και ο περιφερειακός νόμος αριθ. 185/1992 αποτελούσε αντικείμενο απόφασης κίνησης διαδικασίας που αναφέρεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης, εφόσον ήταν αδύνατον να ελεγχθεί η τήρηση από μέρους αυτής της ίδιας των όρων που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 117 στοιχεία α) και β)⁽³⁹⁾. Συνεπώς, ελλείψει ρητής διαβεβαίωσης όσον αφορά την τήρηση αυτών των όρων σε περιφερειακό επίπεδο, η Επιτροπή παρατήρησε ότι ήταν αναπόφευκτο να συνάγει τα ίδια συμπεράσματα για την υπό εξέταση περίπτωση.
- (119) Ειδικότερα, η Επιτροπή είχε αναφέρει, καταρχήν, ότι ούτε ο περιφερειακός νόμος ούτε οι διαβιβασθείσες πληροφορίες με μνεία στον υπό εξέταση φάκελο ανέφεραν τις λεπτομέρειες υπολογισμού της «συνήθους» παραγωγής που χρησιμοποιήθηκε ως αναφορά για τον καθορισμό του ελαχίστου ορίου παρέμβασης για την αποζημίωση. Άλλωστε, παρέμεναν αμφιβολίες ακόμη και σχετικά με τον όρο της μη επιπλέον αντιστάθμισης.

⁽³⁸⁾ Βλέπε υποσημείωση 8.

⁽³⁹⁾ Ενίσχυση C 12/95, (ΕΕ C 295 της 10.11.1995, σ. 5).

- (120) Στις παρατηρήσεις τις σχετικές με το άρθρο 17 οι οποίες υποβλήθηκαν μετά την κίνηση της υπό εξέταση επίσημης διαδικασίας, οι ιταλικές αρχές ανέφεραν ότι για τον υπολογισμό της «συνήθους» παραγωγής που χρησιμοποιήθηκε για τον προσδιορισμό του 35 % της ζημιάς που προβλέπεται από τον εθνικό νόμο αριθ. 185/1992, πραγματοποιήθηκε ανάλυση, επί χρονικής περιόδου δέκα περίπου ετών ελέγχοντας τα δεδομένα που διαβιβάστηκαν στο ISTAT (εθνικό ινστιτούτο στατιστικής) από τις μεμονωμένες περιφερειακές επιθεωρήσεις. Για να επιτευχθεί ο σωστός εντοπισμός των περιφερειακών μέσων όρων αναφοράς, εξετάστηκαν μόνον οι αξίες παραγωγής οι σχετικές με τα έτη που δεν επλήγησαν από αντίξοα καιρικά φαινόμενα. Όσον αφορά τον όρο της μη επιπλέον αντιστάθμισης, οι αρμόδιες αρχές επέμειναν ότι βάσει των υπουργικών διατάξεων που αναφέρονται στο σημείωμα αριθ. A/1659 της 2ας Ιουλίου 1996, η ενίσχυση δεν μπορούσε να υπερβεί το 100 % των απωλειών τις οποίες υπέστη ο δικαιούχος. Αν και οι ενισχύσεις που θεσπίζονται από το άρθρο 17 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 θα μπορούσαν να συσσωρευθούν με τις ενισχύσεις που θεσπίζονται από το άρθρο 13 εδάφιο 2 του ίδιου νόμου, σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τις αναφερόμενες υπουργικές οδηγίες, η συνολική ενίσχυση δεν μπορούσε σε καμία περίπτωση να υπερβεί το ποσό των απωλειών τις οποίες υπέστη ο δικαιούχος.
- (121) Τη στιγμή της κοινοποίησης της ενίσχυσης και της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, αυτού του είδους οι ενισχύσεις αξιολογούνται με βάση τους κανόνες που περιέχονται στο πλαίσιο των εθνικών ενισχύσεων σε περίπτωση ζημιών στη γεωργική παραγωγή ή στα μέσα γεωργικής παραγωγής και των εθνικών ενισχύσεων που χορηγούνται μέσω ανάληψης μέρους των προμηθειών ασφαλισίας έναντι τέτοιου είδους κινδύνων⁽⁴⁰⁾. Σύμφωνα με αυτούς τους κανόνες και με την τακτική της Επιτροπής, κλιματικά φαινόμενα όπως η παγωνιά, το χαλάζι, η ομίχλη, η βροχή ή η ανομβρία θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως φυσικές καταστροφές σύμφωνα με τη συνθήκη μόνον εάν οι ζημιές τις οποίες υπέστη ο μεμονωμένος παραλήπτης της προβλεπόμενης ενίσχυσης ανέρχονταν σε ένα συγκεκριμένο ύψος, το οποίο ορίζεται σε 30 % της συνήθους παραγωγής ή σε 20 % στις μειονεκτούσες περιοχές, και το οποίο καθορίζεται με βάση τις συνολικές μεικτές ποσότητες της παραγωγής η οποία επλήγη από το εν λόγω φαινόμενο στη μεμονωμένη επιχείρηση η οποία ζητά αποζημίωση αντιστάθμισης για τις απώλειες που υπέστη καθώς και στην αντίστοιχη συνήθη μεικτή ετήσια παραγωγή της. Το ποσοστό αυτό θα έπρεπε να καθοριστεί με βάση τη σύγκριση μεταξύ της μέσης συνήθους παραγωγής η οποία διαπιστώθηκε αντικειμενικά για κάθε ενδιαφερόμενη επιχείρηση, λαμβάνοντας ως περίοδο αναφοράς την τριετία που προηγείται του έτους κατά το οποίο σημειώθηκε το εν λόγω συμβάν, δίχως να ληφθεί υπόψη, αν ενδεχομένως, δόθηκε το δικαίωμα αποζημίωσης για το προηγούμενο έτος για τους ίδιους λόγους και η εν λόγω μειωμένη ή καταστραφείσα παραγωγή.
- (122) Οι κανόνες που εφαρμόζονται σήμερα στην αποζημίωση των ζημιών που προκλήθηκαν από τέτοιου είδους καιρικά φαινόμενα περιέχονται στο σημείο 11.3 των κατευθυντηρίων γραμμών. Σύμφωνα με αυτούς τους κανόνες και με τη συνήθη πρακτική της Επιτροπής, αντίξοες καιρικές συνθήκες όπως η παγωνιά, το χαλάζι, η ομίχλη, η βροχή ή η ανομβρία δεν μπορούν ως τέτοιες να θεωρηθούν φυσικές καταστροφές, σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 2 στοιχείο β) της Συνθήκης. Ωστόσο, λόγω των ζημιών που μπορούν να προκαλέσουν τέτοιου είδους φαινόμενα στη γεωργική παραγωγή ή στα μέσα γεωργικής παραγωγής, η Επιτροπή δέχθηκε να εξομοιώσει τα φαινόμενα αυτά με φυσικές καταστροφές εάν η ζημιά φθάνει ένα συγκεκριμένο κατώτατο όριο, το οποίο ορίζεται σε 20 % της συνήθους παραγωγής στις μειονεκτούσες περιοχές και 30 % στις υπόλοιπες περιοχές. Δεδομένου ότι η γεωργική παραγωγή είναι εγγενώς μεταβλητή, είναι αναγκαίο να διατηρηθεί αυτό το κατώτατο όριο προκειμένου να αποφευχθεί η προβολή των καιρικών συνθηκών ως πρόσχημα για την πληρωμή ενισχύσεων για τη λειτουργία. Για να μπορέσει η Επιτροπή να εκτιμήσει αυτά τα καθεστώτα ενίσχυσης, οι κοινοποιήσεις των χορηγηθεισών ενισχύσεων στα πλαίσια της αποζημίωσης των ζημιών που προκλήθηκαν από αντίξοες καιρικές συνθήκες πρέπει να συνοδεύονται από τις κατάλληλες μετεωρολογικές πληροφορίες.
- (123) Οσάκις προκαλείται ζημιά στις ετήσιες καλλιέργειες, το κατώτατο όριο του 20 % ή του 30 % καθορίζεται με βάση τη σύγκριση ανάμεσα στη μεικτή παραγωγή της καλλιέργειας για την οποία γίνεται λόγος, κατά το εν λόγω έτος, και την ετήσια μεικτή παραγωγή, στη διάρκεια ενός κανονικού έτους. Η τελευταία αυτή υπολογίζεται, κατά κανόνα, λαμβάνοντας ως αναφορά τη μέση μεικτή παραγωγή κατά τις τρεις προηγούμενες περιόδους εμπορίας, αποκλείοντας τα έτη κατά τα οποία πληρώθηκε αντιστάθμιση λόγω αντίξοων καιρικών συνθηκών. Η Επιτροπή θα δεχτεί, ωστόσο, εναλλακτικές μεθόδους υπολογισμού της συνήθους παραγωγής, συμπεριλαμβανομένων περιφερειακών αξιών αναφοράς, αρκεί να έχει γίνει αποδεκτό ότι οι αξίες αυτές είναι αντιπροσωπευτικές και ότι δεν βασίζονται σε υπερβολικά υψηλές αποδόσεις. Το ποσόν της πληρωτέας ενίσχυσης υπολογίζεται αφού καθοριστεί ο όγκος απώλειας της παραγωγής. Για να αποφευχθούν υπερβολικές αντιστάθμισεις, το ποσόν της πληρωτέας ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το μέσο επίπεδο της παραγωγής στη διάρκεια της κανονικής περιόδου, πολλαπλασιαζόμενο επί τη μέση τιμή κατά την ίδια περίοδο, από το οποίο αφαιρείται η πραγματική παραγωγή του έτους κατά το οποίο σημειώθηκε το φαινόμενο πολλαπλασιαζόμενη επί της μέσης τιμής εκείνου του έτους. Από το ποσόν της ενίσχυσης θα αφαιρεθούν επιπλέον ενδεχόμενες άμεσες πληρωμές.
- (124) Κατά κανόνα, ο υπολογισμός της απώλειας πρέπει να γίνεται για κάθε μεμονωμένη επιχείρηση, κυρίως, εφόσον η αποζημίωση αφορά ζημιές που προκλήθηκαν από τοπικά καιρικά φαινόμενα. Ωστόσο, όταν οι καιρικές αντιξοότητες έπληξαν μια ευρύτερη περιοχή με την ίδια ένταση, η Επιτροπή αποδέχεται να βασίζονται οι πληρωμές σε έναν μέσο όρο των απωλειών, αρκεί οι πληρωμές αυτές να είναι αντιπροσωπευτικές και να μην περιλαμβάνουν υπερβολικές αντιστάθμισεις για κανέναν από τους δικαιούχους.
- (125) Στην περίπτωση ζημιών των μέσων παραγωγής, τα αποτελέσματα των οποίων παρατείνονται για περισσότερα έτη, όπως,

⁽⁴⁰⁾ Βλέπε υποσημείωση 8.

- για παράδειγμα, η μερική καταστροφή των καρπών των δέντρων εξαιτίας της παγωνιάς, για την πρώτη συγκομιδή, μετά τον έλεγχο του φαινομένου, η πραγματική απώλεια που αντιστοιχεί σε ένα σύνθηδες έτος, προσδιοριζόμενη σύμφωνα με τα κριτήρια που εκτίθενται στα παραπάνω στοιχεία, πρέπει να είναι ανώτερη του 10 % ενώ, η πραγματική απώλεια πολλαπλασιαζόμενη επί τον αριθμό ετών για τα οποία απωλέσθηκε η παραγωγή πρέπει να υπερβαίνει το 20 % στις μειονεκτούσες περιοχές και το 30 % στις υπόλοιπες περιοχές.
- (126) Η Επιτροπή εφαρμόζει κατ'αναλογία τα κριτήρια που εκτίθενται στα παραπάνω σημεία στις ενισχύσεις για την αντιμετώπιση των ζημιών που προκλήθηκαν στο ζωικό κεφάλαιο από αντίξοες καιρικές συνθήκες.
- (127) Προκειμένου να αποφευχθούν υπερβολικές αντιστάθμισεις, από το ποσό της ενίσχυσης πρέπει να αφαιρούνται ποσά τα οποία ενδεχομένως εισπράχθηκαν στο πλαίσιο ασφαλιστικών καθεστώτων. Θα πρέπει άλλωστε να λαμβάνονται υπόψη οι συνήθεις δαπάνες στις οποίες δεν υποβλήθηκε ο γεωργός, όπως στην περίπτωση στην οποία δεν είναι αναγκαίο να πραγματοποιηθεί η συγκομιδή. Ωστόσο, οσάκις οι δαπάνες αυτές προκύπτουν επαυξημένες λόγω αντίξοων καιρικών συνθηκών, μπορεί να χορηγείται συμπληρωματική ενίσχυση για την κάλυψη των δαπανών αυτών.
- (128) Οι ενισχύσεις στο πλαίσιο της αποζημίωσης των ζημιών που προκλήθηκαν σε κτήρια και εξοπλισμούς από καιρικές αντιξοότητες (παράδειγματος χάρι, οι ζημιές που προκλήθηκαν στα θερμοκήπια από το χαλάζι) γίνονται αποδεκτές έως 100 % των πραγματικών δαπανών, δίχως να εφαρμόζεται ένα ελάχιστο όριο. Καταρχήν μόνον οι γεωργοί μπορούν να απολαύσουν των ενισχύσεων που περιγράφονται στο παρόν τμήμα ή, η οργάνωση παραγωγών στην οποία ανήκουν σε αυτή την περίπτωση, το ποσό της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει την πραγματική ζημία την οποία υπέστη ο γεωργός.
- (129) Στην κοινοποίησή τους και στις παρατηρήσεις τις οποίες υπέβαλαν κατόπιν αυτής, οι αρμόδιες αρχές ανέφεραν ότι οι δικαιούχοι είναι επιχειρηματίες γεωργικών επιχειρήσεων, οι οποίοι υπέστησαν ζημιές ανώτερες του 35 % της μεικτής πωλήσιμης παραγωγής, λόγω θερμικών ανισορροπιών και πλημμυρών που σημειώθηκαν κατά το 1996. Σύμφωνα με την κοινοποίηση, το άρθρο 17 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 προβλέπει προκαταβολή, εκ μέρους της περιφέρειας, των ποσών που οφείλονται από το κράτος στο πλαίσιο της παρέμβασης του Εθνικού Ταμείου Αλληλεγγύης για την αποζημίωση των ζημιών που προκλήθηκαν από φυσικές καταστροφές και αντίξοες καιρικές συνθήκες (εθνικός νόμος αριθ. 185/92). Οι ενισχύσεις συνίστανται σε εισφορές στον κύριο λογαριασμό προκειμένου να επιτραπεί στους γεωργούς να ανασυστήσουν το κεφάλαιο διαχείρισης και για την αποκατάσταση των διαρθρώσεων των γεωργικών επιχειρήσεων που επλήγησαν από αντίξοα καιρικά φαινόμενα. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 17 ενίσχυση περιορίζεται στο έτος 1996 για το οποίο προβλέπεται προϋπολογισμός ύψος 20 000 εκατ. λιρετών.
- (130) Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η Επιτροπή ολοκλήρωσε πρόσφατα την εξέταση των ενισχύσεων με μορφή αποζημιώσεων που χορηγήθηκαν στην Ιταλία, με βάση τον εθνικό νόμο αριθ. 185/1992, έως τις 31 Δεκεμβρίου 1999, για την αποκατάσταση ζημιών που προκλήθηκαν από φυσικές καταστροφές και αντίξοες καιρικές συνθήκες (ενίσχυση C 12/A/95). Στην απόφαση αυτή, μετά από λεπτομερή εκτίμηση, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι ενισχύσεις αυτές είναι συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά. Ειδικότερα, η Επιτροπή συνεπέρανε ότι η μέθοδος υπολογισμού των απωλειών που προτείνεται από τις αρμόδιες αρχές είναι αποδεκτή, ότι τα καιρικά φαινόμενα για τα οποία ο νόμος προέβλεπε αποζημίωση συνεπεία απώλειας ύψους 35 % της μεικτής πωλήσιμης παραγωγής ήταν συμβιβάσιμες με τους κοινοτικούς κανόνες και ότι από τη συσσώρευση των διαφόρων τύπων προβλεπομένων ενισχύσεων για αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν από τις φυσικές καταστροφές και από τις αντίξοες καιρικές συνθήκες δεν μπορούσε να προκύψει καμία επιπλέον αντιστάθμιση.
- (131) Αν και η απόφαση, η σχετική με τον εθνικό νόμο αριθ. 185/1992 αφορά μόνον τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν έως τις 31 Δεκεμβρίου 1999 και εκδόθηκε με βάση τους κανόνες στα θέματα κρατικών ενισχύσεων για την αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν από φυσικές καταστροφές και αντίξοες καιρικές συνθήκες που εφαρμόζονται έως την ημερομηνία αυτή ⁽⁴¹⁾, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η Επιτροπή εξέφρασε ευνοϊκή γνώμη τόσο, σχετικά με τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό της εξομίωσης προς τις φυσικές καταστροφές συγκεκριμένων εξαιρετικών καιρικών συνθηκών όσο, και για τη μέθοδο υπολογισμού των απωλειών που υπέστησαν οι δικαιούχοι, που εφαρμόζονταν από τις ιταλικές αρχές, τη στιγμή κατά την οποία σημειώθηκαν οι εν λόγω αντίξοες καιρικές συνθήκες που αναφέρονται στο άρθρο 17 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996. Δεδομένου ότι το άρθρο 17 προβλέπει απλώς χρηματική προκαταβολή των ενισχύσεων που θεσπίζονται από τον εθνικό νόμο αριθ. 185/1992 και δεδομένου ότι για τη χορήγηση των υπό εξέταση ενισχύσεων οι αρμόδιες αρχές παραπέμπουν ρητά στις διατάξεις του τελευταίου αυτού νόμου και στους κανόνες εφαρμογής του δεν υπάρχει λόγος να εξαχθούν στην υπό εξέταση περίπτωση διαφορετικά συμπεράσματα. Άλλωστε, όσον αφορά τον κίνδυνο επιπλέον αντιστάθμισης, οι αρμόδιες αρχές, στις παρατηρήσεις τους, παρείχαν επαρκείς διασφαλίσεις ότι, ακόμη και στην περίπτωση σώρευσης με άλλες δημόσιες ενισχύσεις, η ενίσχυση δεν μπορεί με κανένα τρόπο να υπερβαίνει το ποσό των ζημιών που υπέστη ο δικαιούχος.
- (132) Άλλωστε, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι, όσον αφορά την εφαρμογή του εθνικού νόμου αριθ. 185/1992 της 1ης Ιανουαρίου 2000, δηλαδή της έναρξης ισχύος των νέων κανόνων σε θέματα κρατικών ενισχύσεων για την αποζημίωση των γεωργών για τις ζημιές που προκλήθηκαν από φυσικές καταστροφές και αντίξοες καιρικές συνθήκες, οι ιταλικές αρχές, στα πλαίσια μιας άλλης διαδικασίας, σχε-

(41) Βλέπε υποσημείωση 8.

τικής με την ενίσχυση C 12/B/95, με επιστολές τους στις 20 Νοεμβρίου 2000 και 21 Νοεμβρίου 2003 που καταχωρήθηκε στις 24 Νοεμβρίου 2003 (όπως ολοκληρώνεται από το φαξ της 25ης Νοεμβρίου 2003), κοινοποίησαν λεπτομερείς πληροφορίες που αποδεικνύουν ότι οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν από αυτές, δυνάμει του εθνικού νόμου αριθ. 185/1992, συνεχίζουν να ανταποκρίνονται στους κανόνες σε θέματα κρατικών ενισχύσεων έτσι όπως αναφέρονται σήμερα στο σημείο 11 των κοινοτικών κατευθυντηρίων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας.

(133) Ειδικότερα, στις επιστολές τους της 20ής Νοεμβρίου 2000 και της 21ης Νοεμβρίου 2003, οι ιταλικές αρχές διαβεβαίωσαν τα εξής:

α) οι ενισχύσεις χορηγούνται μόνο μετά την έκδοση διατάγματος του Υπουργείου Γεωργίας που δηλώνει τον εξαιρετικό χαρακτήρα των εν λόγω καιρικών φαινομένων αφού ελεγχθούν τα δεδομένα που περιέχονται στις τεχνικές εκθέσεις οι οποίες συντάσσονται από τις επαρχιακές επιθεωρήσεις της γεωργίας και διαβιβάζονται στο Υπουργείο των Περιφερειών. Οι εκθέσεις αυτές, οι οποίες συντάσσονται κατά περίπτωση, μετά το εν λόγω γεγονός, περιέχουν τα τεχνικά στοιχεία για την εκτίμηση του εξαιρετικού χαρακτήρα του καιρικού φαινομένου (συμπεριλαμβανομένων των αντιστοιχών μετεωρολογικών πληροφοριών) και για τον ποσοτικό υπολογισμό των ζημιών που συνεπάγονται ⁽⁴²⁾.

⁽⁴²⁾ Το άρθρο 2 του νόμου αριθ.185/1992 ορίζει ότι από τη στιγμή που οι περιφέρειες οριοθέτησαν, με βάση τις καταρτισθείσες τεχνικές εκθέσεις των επαρχιακών επιθεωρήσεων της γεωργίας, τις περιοχές που επλήγησαν από φυσικές καταστροφές ή εξαιρετικά αντίξοες καιρικές συνθήκες που εξομοιώνονται προς αυτές, και υπολόγισαν ποσοτικά τις ζημιές, το Υπουργείο Γεωργίας, αφού βεβαιωθεί για τις συνέπειες του καταστροφικού φαινομένου, δηλώνει τον εξαιρετικό χαρακτήρα του φαινομένου με διάταγμά του, το οποίο επιτρέπει την εφαρμογή των μέτρων ενίσχυσης υπέρ των επιχειρήσεων που υπέστησαν ζημιές, ίσες τουλάχιστον με το 35 % της μεικτής πωλήσιμης παραγωγής των. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που κοινοποίησαν οι αρμόδιες αρχές στην επιστολή τους του Νοεμβρίου 2003 σχετικά με τις ενισχύσεις, που καταβλήθηκαν για φυσικές καταστροφές και εξομοιούμενα φαινόμενα από την 1η Ιανουαρίου 2000, τα τεχνικά στοιχεία εκτίμησης του εξαιρετικού χαρακτήρα καθενός από τα εν λόγω φαινόμενα, συμπεριλαμβανομένων και των αντιστοιχών μετεωρολογικών πληροφοριών, και του ποσοτικού υπολογισμού των ζημιών που συνεπάγονται, μεταφέρονται στις ειδικές τεχνικές εκθέσεις που συντάσσονται από τις επαρχιακές επιθεωρήσεις της γεωργίας προς περίπτωση, μετά το εν λόγω φαινόμενο. Για κάθε φαινόμενο ή ομάδα εξαιρετικών φαινομένων που προκάλεσαν ζημιές ίσες τουλάχιστον με 35 % της μεικτής πωλήσιμης παραγωγής των επιχειρήσεων που επλήγησαν, το Υπουργείο Γεωργίας, μετά την ολοκλήρωση της έρευνας αρμοδιότητας σχετικά με τις τεχνικές εκθέσεις που υποβάλλονται από τις περιφέρειες, εκδίδει το διάταγμά του στο οποίο δηλώνεται ο εξαιρετικός χαρακτήρας του εν λόγω φαινομένου. Χάρην παραδείγματος της περιγραφείσας διαδικασίας και των στοιχείων με βάση τα οποία δηλώνεται ο εξαιρετικός χαρακτήρας ενός καιρικού φαινομένου, οι εθνικές αρχές απέστειλαν έναν φάκελο που αφορά την ανομβρία στη Σικελία (Agrigento) κατά την περίοδο 2001/2002. Κάθε διάταγμα το οποίο εκδίδεται από το Υπουργείο Γεωργίας περιέχει την αναφορά του εν λόγω εξαιρετικού καιρικού φαινομένου, την περίοδο κατά την οποία σημειώθηκε το φαινόμενο, την πληγείσα περιοχή και τον τύπο προβλεπόμενων από τον εθνικό νόμο αριθ. 185/1992 ενισχύσεων που μπορούν να χορηγηθούν.

β) το ελάχιστο όριο ζημιάς για την ενίσχυση είναι ίσο προς 35 % και όχι 30 % ή 20 % όπως απαιτούν οι κατευθυντήριες γραμμές, τόσο στην καλλιέργεια που επλήγη όσο και στη μεικτή πωλήσιμη παραγωγή της επιχείρησης. Η συνήθης μέση παραγωγή της επιχείρησης που επλήγη υπολογίζεται με βάση μια τριετία λαμβάνοντας υπόψη ως αναφορά «συνήθεις περιόδους εμπορίας», ή έτη δίχως καταστροφές ή εξαιρετικά άφθονες παραγωγές·

γ) η ενίσχυση καταβάλλεται μόνον σε σχέση με την απώλεια την οποία υπέστη η ζημιωθείσα καλλιέργεια, σε ποσοστό όχι κατώτερο από 35 %. Οι ζημιές οι σχετικές με ασφαλισμένες καλλιέργειες αποκλείονται από τον υπολογισμό της ενίσχυσης και λαμβάνονται υπόψη οι συνήθεις δαπάνες οι οποίες δεν βαρύνουν τον γεωργό, όπως στην περίπτωση στην οποία δεν είναι αναγκαίο να πραγματοποιηθεί η συγκομιδή·

δ) η επιπλέον αντιστάθμιση λόγω σώρευσης των διαφόρων τύπων ενίσχυσης αποκλείεται.

(134) Με βάση το προαναφερθέν σκεπτικό, είναι δυνατόν να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η ενίσχυση που θεσπίζεται από το άρθρο 17 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 για την αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν από αντίξοες καιρικές συνθήκες, που παραπέμπει στους όρους που περιέχονται στον περιφερειακό νόμο αριθ. 185/1992, είναι συμβίβαστη με την κοινή αγορά και μπορεί για το λόγο αυτό να απολαύει της παρέκκλισης που ορίζεται γι' αυτόν τον τύπο ενισχύσεων στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.

VI. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

(135) Από όσα αναφέρονται παραπάνω προκύπτει ότι οι ενισχύσεις για τις οποίες γίνεται λόγος στο άρθρο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 για τη μείωση των δαπανών μεταφοράς υπέρ των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς της παραγωγής, της μεταποίησης ή, της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων του παραρτήματος I της Συνθήκης, δεν μπορούν να απολαύουν καμιάς από τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης και δεν είναι επομένως συμβίβαστες με την κοινή αγορά.

(136) Οι ενισχύσεις για τις οποίες γίνεται λόγος στο άρθρο 10, στο μέτρο στο οποίο αυτό το ίδιο άρθρο παραπέμπει στο άρθρο 53 στοιχείο γ) του περιφερειακού νόμου αριθ. 3/1986, και οι ενισχύσεις για τις οποίες γίνεται λόγος στο άρθρο 19 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 για την οικονομική στήριξη επενδύσεων υπέρ των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς της παραγωγής, της μεταποίησης ή, της εμπορίας γεωργικών προϊόντων του παραρτήματος I της Συνθήκης, δεν μπορούν να απολαύσουν καμιάς από τις παρεκκλίσεις που αναφέρονται στο άρθρο 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης και δεν είναι επομένως συμβίβαστες με την κοινή αγορά.

- (137) Οι ενισχύσεις για τις οποίες γίνεται λόγος στο άρθρο 17 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 όσον αφορά τη χορήγηση ευεργετημάτων για ζημιές που προκλήθηκαν από αντίξοες καιρικές συνθήκες οι οποίες εξομοιούνται με φυσικές καταστροφές μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά, σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης εφόσον πρόκειται για ενισχύσεις για την αποκατάσταση ζημιών που προκλήθηκαν από φαινόμενα τα οποία εξομοιούνται με φυσικές καταστροφές.
- (138) Η ενίσχυση για την οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 13 εδάφια 2 και 3 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση, σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης.
- (139) Σύμφωνα με το άρθρο 63 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996, η χορήγηση των κρατικών ενισχύσεων που θεσπίζονται από αυτόν τον ίδιο νόμο υπάγεται στην προηγούμενη έγκρισή της εκ μέρους της Επιτροπής. Ελλείψει διαφορετικών πληροφοριών, η Επιτροπή έχει, ωστόσο το δικαίωμα να συνάγει ότι οι εν λόγω ενισχύσεις δεν έχουν χορηγηθεί και ότι, εφόσον δεν είναι συμβιβάσιμες, δεν πρέπει να χορηγηθούν,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Οι κρατικές ενισχύσεις για τη μείωση των δαπανών μεταφοράς, τις οποίες η Ιταλία προτίθεται να χορηγήσει δυνάμει του άρθρου 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996, στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της παραγωγής, της μεταποίησης ή, της εμπορίας γεωργικών προϊόντων που αναφέρονται στο παράρτημα I της Συνθήκης δεν είναι συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά.

Οι κρατικές ενισχύσεις για την οικονομική στήριξη επενδύσεων, τις οποίες η Ιταλία προτίθεται να χορηγήσει, δυνάμει του άρθρου 10 [στο μέτρο στο οποίο το εν λόγω άρθρο παραπέμπει στο άρθρο 53 στοιχείο γ) του περιφερειακού νόμου αριθ. 3/1986] και του άρθρου 19 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996, στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της παραγωγής, της

μεταποίησης ή της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων του παραρτήματος I της Συνθήκης, δεν είναι συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά.

Επομένως, δεν μπορούν να χορηγηθούν οι εν λόγω ενισχύσεις.

Άρθρο 2

Η κρατική ενίσχυση για την αντιστάθμιση ζημιών που προκλήθηκαν από αντίξοες καιρικές συνθήκες που εξομοιούνται με φυσικές καταστροφές, την οποία η Ιταλία προτίθεται να χορηγήσει δυνάμει του άρθρου 17 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 στις γεωργικές επιχειρήσεις, είναι συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά.

Άρθρο 3

Η ενίσχυση την οποία η Ιταλία προτίθεται να χορηγήσει δυνάμει του άρθρου 13 εδάφια 2 και 3 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/1996 δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης.

Άρθρο 4

Εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, η Ιταλία ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με τα μέτρα τα οποία έλαβε για να συμμορφωθεί προς όσα προαναφέρονται.

Άρθρο 5

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ιταλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 16 Δεκεμβρίου 2003.

Για την Επιτροπή
Franz FISCHLER
Μέλος της Επιτροπής